



GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC



KAZALO

BESEDA UREDNICE	2
UVOD	3
VLAGANJA V JAVNO INFRASTRUKTURO V LETU 2016	4
JAVNI RAZPISI 2016	8
VOŠČILA - NOVOROJENCI IN STAROSTNIKI	9
PROSLAVA OB OBČINSKEM PRAZNIKU	10
PRAVNI NASVET	18
OBRAVNAVA MIGRANTOV OB NEZAKONITEM VSTOPU	19
USPOSABLJANJE ZA MEDNARODNE REŠEVALNE AKCIJE	20
ZAHVALA ZA POMOČ PRI POPLAVAH	21
JUBILEJNI KONCERT GORNE	23
DU MEŽICA: PARK VOJAŠKE ZGODOVINE	24
GEOLOŠKA POHODNA UČNA POT MEŽICA	26
OB 60-LETNICI GLASBENE ŠOLE RAVNE NA KOROŠKEM	28
OBNOVLJENE ORGLE V ŠENTANLSKI CERKVI	29
OBVESTILO: POGREBNE STORITVE	30
SPOMINSKI PARK - OBNOVLJENA KAPELICA	31
MEŽICA SKOZI ČAS. FOTOGRAFSKI ALBUM - DRUGA IZDAJA	32
PUŠLC PRAZNUJE 3. ROJSTNI DAN	33
TRESKA: ROJSTVO SVETA - MITI O NASTANKU SVETA	35
30 LET SKUPINE LIPA IZ MEŽICE	36
MEDGENERACIJSKO DRUŠTVO LUČKA, ŠENTANEL	38
GLEDALIŠKI ABONMA 2016-2017	40
ŠOK TEATER: TRANSVESTITSKA SVATBA	41
CŠOD DOM PECA IN PUSTOLOVSKI PARK KRALJ MATJAŽ	42
JUBILEJNO LETO OŠ MEŽICA	43
OŠ MEŽICA: OTROCI GENERACIJE 2010 ZASADILI SVOJE DREVO	45
VRTEC: BIBARIJE	46
VRTEC: ŠLEKAPACI V VRTCU MEŽICA	46
VRTEC: DRUŽENJE Z OTROKI VRTCA KROJAČEK HLAČEK	47
VRTEC: MEDENI ZBORČEK IZ VRTCA MEŽICA	47
ČEBELAM NAJBOLJ PRIJAZNA OBČINA V LETU 2016 JE MEŽICA	48
EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV	49
14. BARBARIN SEJEM	50
KOROŠKI ČASOPISI V DIGITALNI OBLIKI	51
PECA	53
ŠOLA ZDRAVJA	54
METOD TASIČ - ALTERNATIVE HAIR SHOW	55
MEŽIČARJI OD TU IN TAM - MONIKA ČOLNIK	56
VESELI DECEMBER V MEŽICI	59
ŠPORTNI SEMAFOR	60

Beseda urednice

Dragi bralke in bralci Šumca.

Sprašujem se, zakaj smo na letošnje praznike čakali manj časa kot na lanske, kaj šele tiste pred desetimi leti. Zakaj petek vedno hitreje zaokroži delovni teden, da ne govorim o tem, da vikend je in ga že ni več. Se je kolesje časa res iztirilo in le še drvi? To, da samo hitimo in nimamo časa, se sliši rahlo obrabljeno, ampak, če se ustavimo, globoko vdihnemo, izdihnemo in to nekajkrat ponovimo, nas doleti spoznanje, da je ta floskula pač naša realnost. Ves čas lovimo čas za rep – tu so roki, ki pridejo prehitro, ker je toliko drugega vmes; natrpani urniki, nešteto alinej v opomniku, ki jih je treba odkljukati, da se počutimo kolikor toliko koristni in uspešni; nešteto dogodkov, za katere se zdi nujno, da nas vidijo; zaradi razburljivih stvari, ki jih prinaša, komaj čakamo jutri in pozabimo na danes ... In tako mimo nas bliskajo dnevi, tedni in meseci in spet je tu čas, ko si bomo morda malo brez premisleka, ker se tako pač reče, zaželeli sreče in zdravja.

Na naslednjih straneh vam ustvarjalci Šumca podarjamo svojo čas. Vsak po svoje smo vanje vtkali svoje minute in ure, svojo pozornost in misel na bralce. Verjamem, da si boste znali vzeti naš čas, pa tudi svojega, in boste prebrali, kar smo vam pripravili.

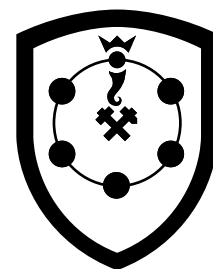
Pa lepo praznujte – počasi, vsak dan posebej, tudi, ko ni praznika.

In ne, ker se tako pač reče, temveč iz srca: bodite zdravi in srečni v prihajajočem letu!

Vse dobro,

Jerneja Vertačnik

Spoštovani občani in občanke,



Tudi letos bomo odhod starega in dobrodošlico novemu popestrili z dogajanji in prireditvami v okviru Veselega decembra v Mežici, tokrat že desetič zapored. Pred desetimi leti prav gotovo nismo mogli niti slutiti, kaj se bo razvilo iz začetnih poizkusov, kako popestriti prednovolentno dogajanje v našem kraju. Sedaj smo na prehojeno pot lahko upravičeno ponosni.

november je za nami in čas je za veseli december. Leto se kar prehitro obrne in dnevi, odeti v praznično vzdušje čarobnega decembra, že razposajeno trkajo na naša vrata.

Veseli december v Mežici že deset let z dobro vsebino in nenehno rastjo kvalitete prireditev privablja v Mežico številne obiskovalce od blizu in daleč. Veseli nas, da so te prireditve odmevne tudi v širšem koroškem prostoru in seveda dobro sprejete med našimi občani.

Brez dobrih organizatorjev, množične udeležbe društev in prizadevnih posameznikov, pomoči občine ter sponzorskih sredstev Veselega decembra v Mežici s tako bogato vsebino prav gotovo ne bi bilo. Hvala vsem, da sodelujete in prispevate.

Prav lepo vabljeni, da se udeležite dogodkov in prireditev, da doživite nepozabni Veseli december v Mežici in da skupaj pričakamo novo leto, ki je pred nami.

Spoštovane občanke in občani, naj vas v novem letu, polnem zdravja in sreče, spremljajo tudi pogum, optimizem in vztrajnost. S povezovanjem ter uspešnim sodelovanjem naj postanejo vse poti prave in vsi cilji dosegljivi.

Župan
Dušan Krebel

Vlaganja v javno infrastrukturo

Iztekaajoče leto 2016 je bilo prelomno leto kar se tiče črpanja evropskih sredstev. V preteklem letu smo še izvajali projekte, sofinancirane iz programskega obdobja 2007 – 2013, ki je bilo z vidika pridobljenih finančnih virov za Mežico izredno uspešno. V letošnjem letu država še ni pripravila javnih razpisov za kandidiranje za nepovratna evropska sredstva iz nove finančne perspektive 2014 – 2020. Iz tega razloga tudi nismo mogli izvajati večjih vlaganj v javno infrastrukturo.

Navkljub temu smo se trudili z razpoložljivimi sredstvi narediti čim več. Uspešno smo zaključili vse v proračunu načrtovane investicije v občinsko infrastrukturo.



Lenartova ulica – zgornji krak

Povsem dotrajano cestišče Lenartove ulice do hišne številke 30 in druga veja do hišne številke 18 smo v celoti obnovili. Uredili smo tudi nova javna parkirišča, nova je meteorna in fekalna kanalizacija ter javna razsvetljava.



Pešpot na Stržovo

Na novo smo uredili stopnišče z javno razsvetljavo na Stržovo.



Infrastrukturo v letu 2016

Povzetek investicij je predstavljen spodaj, nadaljevali pa smo tudi izgradnjo desnobrežnega fekalnega kolektorja - v Industrijski coni Ob Meži smo uredili fekalno črpališče za potrebe priklopa tamkajšnjih podjetij na javno kanalizacijsko omrežje.

V pripravi je že proračun za leto 2017, v katerega bomo skušali tudi uvrstiti čim več infrastrukturnih projektov, o teh načrtovanih vlaganjih v letu 2017 pa vas bomo seznanili v pomladanski številki Sumca.

Blaž Šaloven, direktor OU Občina Mežica

◀ Ureditev parkirišča pri zdravstvenem domu

Na celotnem prostoru za zdravstvenim domom smo zaradi potreb po parkiranju uporabnikov zdravstvenega doma in bližnjih stanovalcev uredili večje parkirišče s 23 parkirnimi mesti. Javno parkirišče je tudi primerno osvetljeno.



Polena

Od uvoza z regionalne ceste proti restavraciji smo dotrajano cestišče na novo preplastili, uredili tudi pločnik in javno razsvetljava.

◀ Trg 4. aprila

Uredili smo nov povezovalni pločnik proti blokom in javno razsvetljava.



Polena

Preplastili smo tudi obe avtobusni postaji na Poleni in cesto mimo Kojzeka proti Podzemlju Pece.



Cestni odsek mimo kmetije Presenc

Preplastili smo cestni odsek mimo kmetije Presenc in Pikavat.



Postavitev neprometne signalizacije na lokalnih cestah

Postavili smo neprometno signalizacijo (usmerjevalne lamele) ob lokalnih cestah, s katerimi smo označili podjetja v industrijskih conah.



Obnova kapelice na spominskem parku

Na podlagi smernic Zavoda za zaščito kulturne dediščine smo obnovili kapelico na spominskem parku. Spomeniško zaščitena kapelica je bila v zelo slabem stanju, zato je bila temeljita obnova nujna. Kapelica je temeljito gradbeno sanirana, zamenjana sta tudi ostrejšje in kritina, prav tako so obnovljene freske in oltar.



◀ **Cestni odsek mimo kmetije Pikvat**

Preplastili smo cestni odsek mimo kmetije Pikvat.



Ekološki otoki

V letošnjem letu smo končali lani začet projekt ureditve ekoloških otokov. Letos sta bila postavljena še dva ekološka otoka na Prežihovi ulici in Leški cesti. Obstoječi ekološki otoki so zasnovani tako, da se zlijejo z okolico, oplešajo javni prostor, hkrati pa diskretno skrivajo zabojnike za odloženo surovino.

◀ **Table za označevanje kmetij**

Na podlagi izdelanega seznama kmetij so se le-te enotno označile. Postavljene so bile označevalne table k posamičnim kmetijam pa tudi skupne table z navedbo vseh kmetij na določenem območju. Po ureditvi neprometne signalizacije v občini je sedaj enoto urejeno tudi označevanje kmetij na lokalnih in gozdnih cestah.



Fontana in kaskade na Trgu svobode

Obnovili smo fontano na Trgu svobode, ki nam ni bila več v ponos, saj je bil kamen povsem uničen in je bila nujno potrebna celovite obnove. Po celotni površini fontane je sedaj nov kamen granit. Obnovili smo tudi povsem dotrajane betonske kaskade. Trg svobode, ki predstavlja vstopno točko v urbano mestno jedro, je dobil lepši izgled.

◀ **Rekonstrukcija Orešnikovega mostu.**

V celoti smo konstrukcijsko sanirali obstoječe lesene premostitvene konstrukcije mostu.



Obnova športnega parka

V letošnjem letu se zaključujejo gradbeno obrtniška dela servisnega objekta v športnem parku. Objekt bo s slačilnicami, kopalnicami in drugimi potrebnimi prostori športnikom omogočal primerno vadbo v športnem parku. Objekt bo predan v uporabo po ureditvi okolice v prvi polovici prihajajočega leta.

Javni razpisi 2016

Občina Mežica je v mesecu februarju na spletni strani občine, lokalni CATV in v občinskem uradnem glasilu, na podlagi pravilnikov objavila:

- javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov s področja socialnega varstva, ki jih bo občina sofinancirala iz občinskega proračuna v letu 2016,
- javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov s področja kulture, ki jih bo v letu 2016 Občina Mežica sofinancirala iz občinskega proračuna,
- javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje dejavnosti na področju športa, ki jih bo v letu 2016 Občina Mežica sofinancirala iz občinskega proračuna,
- javni razpis za sofinanciranje mladinskih programov in projektov, programov za mlade ter sofinanciranje stroškov delovanja izvajalcev mladinskih programov in projektov iz proračuna Občine Mežica v letu 2016.

Olga Vršič,
Služba za družbene dejavnosti
Občina Mežica

Občina Mežica je v skladu z razpisi razdelila sredstva:

Osemnajstim društvom S PODROČJA SOCIALNEGA VARSTVA

	Št. točk / Vrednost
Društvo paraplegikov Koroške	9 / 114,79
Društvo Altra odbor za novosti v duševnem zdravju	17,25 / 220,02
Društvo psoriaticov Slovenije	10,5 / 133,92
Društvo invalidov Mežica	66 / 841,80
Društvo srčnih bolnikov – koronarni klub Mežiške doline	27,75 / 353,94
Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen	8 / 102,04
DU Mežica – skupini Lipa in Harmonija	18 / 229,58
Društvo Sožitje Mežiške doline	24,75 / 315,68
Društvo gluhih in naglušnih Koroške	13,5 / 172,19
Združenje multiple skleroze	6,5 / 82,91
Koroško društvo za osteoporozo	11 / 140,30
Slovensko društvo za celiakijo, podružnica za Koroško	11,5 / 146,68
Društvo projekt človek	9 / 114,79
Koroško društvo za boj proti raku	19,5 / 248,72
Društvo invalidov Mežiške doline	19,5 / 248,72
Župnijska Karitas Mežica	48 / 612,22
Ozara	20,25 / 258,28
Območno združenje Rdečega križa Mežiške doline, odbor Mežica	39 / 497,43
Vrednost točke je 12,75 €. Skupaj:	379 / 4.834,00

Trinajstim društvom S PODROČJA KULTURE

	Št. točk / Vrednost
Kulturno društvo pihalni orkester Rudnika Mežica	11090 / 7.579,27
Kulturno društvo SOK TEATER MEŽICA	2860 / 1.954,62
Pevska skupina Gorna Mežica pri DU Mežica	2300 / 1.571,90
Društvo upokojenecv Mežica – MPZ Viharniki	2290 / 1.565,06
Lovski oktet lovske družine Peca Mežica	1575 / 1.076,41
Združenje Ruda	1530 / 1.045,65
Kulturno društvo – MPZ Mežiški knapi	2800 / 1.913,61
Društvo klekljaric Koroške	1200 / 820,12
Kulturno društvo mešani pevski zbor Rožnik	1870 / 1.278,02
Kulturno pevsko društvo Sveti Lenart	850 / 580,92
Kulturno društvo Mežiški frajtonarji	1050 / 717,60
Folklorno društvo Pušc Mežica	2200 / 1.503,55
Kulturno pevsko društvo Sv. Jakob	950 / 649,26
Vrednost točke je 0,683433€. Skupaj:	32565 / 22.256,00

Komisija za oceno ponudb s področja kulture je ponudnikom razdelila 23.006,00€ in sicer: 22.256,00€ na podlagi predloženega točkovanja, 750,00€ pa kot pavšal. Vrednost 1 (ene) točke je 0,683433€.

Komisija za oceno ponudb s področja kulture je ugotovila, da razpisnim pogojem popolnoma ne ustrezajo prijave naslednjih društev: Kulturno društvo literatov Mežiške doline, OS Mežica – Tim za kulturo, in Društvo invalidov Mežica, vendar pa v ponudbi izkazujejo kvaliteten in strokovno dovršen program, ki nagovarja širše občinstvo, zato jim na podlagi 15. točke pravilnika (posebni kriteriji) podeljuje pavšal in sicer:

1. Kulturno društvo literatov Mežiške doline: 150,00€,
2. OS Mežica – Tim za kulturo: 300,00€,
3. Društvo invalidov Mežica: 100,00€.

Komisija za oceno ponudb s področja kulture Kulturnemu društvu Pihalni orkester Rudnika Mežica ob praznovanju njegove 115-letnice podeljuje dodaten pavšal v višini 200,00€.

V imenu občanov
Mežice in v svojem
imenu **ISKRENE**
ČESTITKE VSEM
STAROSTNIKOM,
NOVOROJENCEM IN
NJIHOVIM STARŠEM.

župan **Dušan Krebel**



Devetindvajsetim društvom S PODROČJA ŠPORTA

KAKOVOSTNI ŠPORT

Nogometni klub Akumulator	7.322,12
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka ženska	6.071,56
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka moška	6.258,16
Karate klub Mežica	4.176,89
Kriket klub Mežica	1.301,61
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	1.318,73
Judo klub Mežica	618,93
Skupaj €	27.068,00

PROGRAMI ŠPORTNE VZGOJE OTROK

Osnovna šola Mežica	1.014,84
Društvo za šport in rekreacijo – splošna vadba	338,28
Tenis klub Mežica	338,28
Karate klub Mežica	169,14
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka ženska	169,14
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka moška	169,14
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	169,14
Skupaj €	2.368,00

PROMOCIJSKE PRIREDITVE

Karate klub Mežica	411,83
Tenis klub Mežica	180,17
Tekaški klub GRCA Mežica,	205,91
DU Mežica – Gutanov memorial, pikado, šah, nočni turnir, Mežiško poletje	180,17
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	360,35
Strelsko društvo Tone Okrogar – Nestl	205,91
Društvo za šport in rekreacijo – odbojka na mivki	102,96
Kriket klub Mežica	411,83
Društvo invalidov Mežica	205,91
Disk golf klub Mežica	102,96
Skupaj €	2.368,00

ŠPORTNA REKREACIJA ODRASLIH

Društvo upokoencev Mežica (pohodništvo, smučanje, balinanje)	676,67
Strelsko društvo Tone Okrogar – Nestl	338,33
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	338,33
Društvo za šport in rekreacijo – NT	338,33
Disk golf Disk golf klub Mežica	338,33
Skupaj €	2.030,00

Trem društvom S PODROČJA MLADINSKIH PROGRAMOV

	Št. točk / Vrednost
Kulturno društvo pihalni orkester Rudnika Mežica	36 / 617,34
Planinsko društvo Mežica	23 / 131,47
IKDM Perkmandelci	208 / 7.211,19
Skupaj točke / €	267 / 7.960,00

Novorojenčki

NADIA FAČIĆ

AJDA LEDINEK

ISABELLA PLAZNIK

ZANA DIZDAREVIĆ

AMADEJ OGOREVC

85 let

FRANC EMERŠIČ

MARIJAN VONČINA

SILVESTER BRGLEZ

90 let in več

ŠTEFAN LEDNIK

MARIJA PERUZZI

TEREZIJA SKUDNIK

FRANC GRUBER

ŠTEFANIJA LAPAJNE

BARBARA KAKER

ELIZABETA ANDREJC

MARIJA MISLOVIČ

ANGELA VIDMAR

PROSLAVA

ob občinskem prazniku Občine Mežica 2016

Vsako dejanje
potrebuje prvi korak.
Prvo stopnico.
Prvi zagon. Prvi
propad. Vsaka rast
potrebuje svoj čas.
Zastaviti si cilj in se
vztrajno in natančno
lotiti njegovega
uresničevanja, ga
dopolniti, tam nekaj
malega dodati,
spremeniti kakšno
malenkost, toda
nenehno graditi –
nenehno graditi!

V nedeljo, 4.12.2016, je potekala proslava ob prazniku Občine Mežica, ki je vselej tudi priložnost, da se izkaže zahvala najzaslužnejšim domačinom in ustvarjalcem, ki so s svojim uspešnim dolgoletnim delom vidno prispevali k vsesplošnim pridobitvam in razvoju na različnih področjih delovanja v naši občini in tudi širše.

Za glasbeni del so poskrbeli Zala Zagoršek z avtorskima besediloma, ki sta ga izvedla Patricija škof in Luka Krof. Koncept, režijo in scenografijo proslave pa je prevzel Umetniški Biro 22, v sklopu katerega sva gradila Kaja Krebel in Gregor Podričnik. Hvala vsem nastopajočim in sodelavcem, ki ste pripomogli k realizaciji.

Župan, gospod Dušan Krebel, je po nagovoru podelil priznanja letošnjim nagrajencem.

Priznanje za perspektivna športnika sta prejela Neža Mori in Luka Kovač.

Priznanje občine Mežica sta prejela Skupina za samopomoč LIPA ter Planinsko društvo Mežica.

Društvo klekljaric Koroške, Sekcija Mežica, in Mag. Jože Pratnekar pa so prejeli Zlati grb.

Poleg občinskih priznanj so bila podeljena tudi priznanja Turističnega društva Mežica – sekcija Hortikultura za najlepše urejeno okolico. Za cvetoči trud so bili nagrajeni Vrtec Mežica, Lovska družina Peca, družina Plaznik – Benko ter kmetija Adam. Priznanji je podelila predsednica društva Darja Komar.

Še enkrat iskrene čestitke vsem nagrajencem.

**Gregor Podričnik in
Kaja Krebel**





Govor župana na proslavi ob občinskem prazniku

Spoštovani, v veliko čast mi je, da lahko spregovorim na osrednjem dogodku v počastitev občinskega praznika Občine Mežica, ki smo si ga izbrali na dan, ko goduje Sv. Barbara, zaščitnica rudarjev. Leto je naokoli in kot običajno je proslava ob občinskem prazniku tista priložnost, ko se ozremo na naše delo v obdobju od lanskoletnega občinskega praznika do danes in razkrijemo naše cilje, načrte in upanje za leto, ki prihaja.

Letošnje leto mineva še posebej slovesno saj je bilo polno prijetnih in častitljivih obletnic, tako na nacionalnem kot lokalnem nivoju. V Sloveniji smo pred petindvajsetimi leti stopili na pot samostojnosti, na pot, ki ni več dopuščala dvomov, da smo sami odgovorni za svojo prihodnost. Ob petindvajseti obletnici samostojnosti se lahko s ponosom spomnimo, kako nam je kljub vsem oviram, zaradi enotnosti, volje in vztrajnosti celotnega naroda, uspelo nekaj edinstvenega, zaživeti v svoji državi Sloveniji.

Letos častitljive jubileje obeležujemo tudi v naši občini; 115 let Pihalnega orkestra rudnika Mežica, 140 let šolstva v Mežici in 90 let od izgradnje Osnovne šole Mežica, 90 let Planinskega društva Mežica, 70 let Lovskega društva Peca Mežica, 30 let skupine LIPA in 20 let pevske skupine Gorna v okviru Društva upokoencev Mežica in prav gotovo se bi našla še kakšna okrogla. Na vse te jubileje smo neizmerno ponosni, saj so te

obletnice odraz društvenega udejstvovanja in druženja naših krajanov na raznoterih področjih skozi več generacij. So odraz našega duha, znanja in volje zato gredo vsem jubilentom iskrene čestitke, hvala in zahvala. Nekaterim smo občinska priznanja podelili že tekom leta, nekaj pa smo jih prihranili za danes.

Ko vsako leto v tem času razmišljamo o vseh dosežkih, ki smo jih v obdobju tega leta uspeli uresničiti, smo lahko zadovoljni, saj lahko ugotovimo, da jih sploh ni malo. Kljub vedno težjim pogojem pri pridobivanju dodatnih finančnih virov, smo namreč uspeli dokončati marsikatero investicijo, proračunska sredstva pa nameniti tja, kjer so bila najbolj potrebna.

Na komunalnem področju je potrebno izpostaviti predvsem obnovo Lenartove ulice, kjer so izgrajena poleg nove ceste tudi nova javna parkirišča in razsvetljava, na Poleni smo preplastili cesto mimo restavracije ter uredili pločnik in javno razsvetljava, na Trgu 4. aprila pa prav tako preplastili povezovalni pločnik z javno razsvetljava. V novo, bolj urejeno podobo smo odeli tudi parkirišče pri Zdravstvenem domu kjer smo pridobili kar nekaj prepotrebni novih parkirnih mest.

V industrijski coni Ob Meži smo uredili fekalno črpalnišče za potrebe priklopa podjetij na javno kanalizacijsko omrežje. Po dolgih letih je bilo v prvem

kraku obnovljeno stopnišče z razsvetljava na Stržovem, v celoti smo prenovili Orešnikov most na Poleni, v okviru projekta neprometne signalizacije pa postavili še manjkajoče usmerjevalne table na lokalnih cestah ter table za označevanje naših kmetij.

Največja investicija, ki se izvaja, in mimo katere nikakor ne moremo, je seveda izgradnja športnega parka na lokaciji nogometnega igrišča. V letošnjem letu dokončujemo servisni objekt, ki bo služil športnikom, v naslednjem letu pa bomo uredili okolico objekta ter nadaljevali z ureditvijo atletske steze in ostale športne infrastrukture. Pri tem upamo, da bomo uspešni pri pridobitvi sredstev s strani države.

Na področju športne infrastrukture smo letos v našem kraju pridobili še dva čudovita objekta. Na pobudo in pod vodstvom Primoža Dolerja, skupine zanesenjakov ter četice nadobudnih pomagačev je na lokaciji bivšega kopalnišča zrasel »pumtrack« ali po naše »tlačilna steza«, kolesarski poligon, ki je primeren tako za popolne začetnike kot tudi za zahtevnejše kolesarje. Nedaleč stran, na letnem telovadišču, pa je Robi Stane s sodelavci uredil vrhunsko igrišče za odbojko na mivki in uspešno izvedel mednarodni turnir v odbojki na mivki za moške in ženske dvojice – Mežica open 2016. Obema in vsem se za vložen trud ter pripravljenost iskreno zahvaljujem. To je dokaz, da se s samoinicia-

tivnostjo, skupnimi močmi in brez večjih finančnih vložkov da ustvariti nekaj dobrega. Odličnega.

Na področju kulture in kulturne dediščine smo poleg rednih dejavnosti, mnogoterih prireditev in bogatega programa našega javnega kulturnega zavoda, postavili doprsni kip Hermanu Voglu, ki ga je izdelal Mirsad Begić, izdali ponatis knjige Mežica skozi čas, avtorja našega častnega občana Marjana Vončine ter ob koncu leta prenovili kapelico na starem pokopališču in s tem zaključili celovito prenovo starega pokopališča, ki smo ga preimenovali v Park spominov.

Kot veste, je Občina Mežica lani od Turistične zveze Slovenije v okviru akcije Moja dežela, lepa in gostoljubna, prejela priznanje za najlepše trško jedro, letos pa smo prejeli priznanje za najboljšo tematsko pot v našem podzemlju Pece. Prav ta teden smo prejeli še eno laskavo priznanje, Čebelarska zveza Slovenije je Občini Mežica podelila Priznanje za čebelar najbolj prijazno občino v letu 2016. Vsem, ki soustvarjate ta

mozaik uspehov gre iskrena hvala in iskrene čestitke.

Veliko izzivov nas čaka tudi v naslednjem letu. V prvi vrsti bomo poskrbeli za čim večjo dobrobit naših občanov, ki so naša prva skrb in odgovornost. Seveda pa ne bo šlo niti brez za občino pomembnih investicij in projektov. V okviru nadaljnje revitalizacije mestnega jedra bomo izgradili mestno tržnico in nadaljevali z urejanjem urbane in komunalne infrastrukture v kraju.

V pritličju poslovne stavbe Peca Commerce bo v začetku naslednjega leta začel delovati Medgeneracijski center, ki bo služil kot stičišče vsem, ki se radi družite, vsem, ki si želite kaj novega spoznati, se česa naučiti ali želite svoje znanje, izkušnje in veščine posredovati drugim. V centru želimo spodbujati medgeneracijsko sodelovanje ter vam omogočiti, da boste lahko nekaj ur dnevno preživeli v družbi vrstnikov v okviru organiziranih dejavnosti; ustvarjalnih delavnic, raznoterih predavanj in spoznavanja česa novega. Želimo si, da bo center postal kraj srečevanja,

sodelovanja in povezovanja v lokalni skupnosti in širšem okolju in želimo si, da bo tvoril pripomoček h krepitvi naše medsebojne pripadnosti.

Naj se na koncu zahvalim in iskreno čestitam še tistim, ki so k razvoju našega kraja ogromno prispevali in je njihovo delo spoštovano tako med nami Mežicani kot tudi širše. To so seveda letošnji občinski nagrajenci. Spoštovani prejemniki letošnjih občinskih priznanj – ponosen sem, da živite, delate in ustvarjate v našem okolju, ter vam želim, da bi z vašim delom dober glas o našem kraju in Občini Mežica širili še naprej.

Vsem prisotnim ter tudi ostalim občanom in občankam želim prijetno in ponosno praznovanje praznika Občine Mežica. Ob novem letu vam želim, da uspešno premostite vse izzive, ki vam stopijo na pot, in da preživite čim več prijetnih trenutkov v krogu vaših najbližjih. Srečno, Mežica!

Župan Občine Mežica,
Dušan Krebel



DOBITNIKI PRIZNANJ

OBČINSKI SVET OBČINE MEŽICA PODELJUJE PRIZNANJE ZA PERSPEKTIVNO ŠPORTNICO LETA NEŽI MORI.

Že v času vrtca je Neža Mori, ki je trenutno učenka 2. razreda osnovne šole Mežica, kazala izjemen talent na področju športa, zato je že s petimi leti začelo obiskovati vadbo atletike pri KAK Ravne na Koroškem. Od takrat se udeležuje tekmovanj na različnih tekaških prireditvah na območju Koroške in Avstrijske Koroške. V svojem prvem letu tekmovanj leta 2015 je že zabeležila odlične rezultate. Kasneje se je stopnja fizične pripravljenosti še stopnjevala, kar dokazujejo izjemni rezultati v letu 2016. Ne glede na njeno starost, Neža pri teku premaguje druge sotekmovalce, ki so od nje starejši za leto ali več. V letošnjem letu je dosegla deset prvih mest na tekih na področju Koroške in Avstrijske

Koroške, med njimi tudi prvo mesto na 31. teku Borisa Keršbaumerja v Mežici.

OBČINSKI SVET OBČINE MEŽICA PODELJUJE PRIZNANJE ZA PERSPEKTIVNEGA ŠPORTNIKA LETA LUKI KOVAČU.

S treniranjem smučanja se Luka Kovač ukvarja že od zgodnjega četrtega leta starosti. Je marljiv in vztrajen. Dobro fizično pripravljenost ohranja skozi vse leto, pomembno pa je, da tudi rezultati na tekmah potrjujejo njegovo prizadevnost in vložen trud. V sezoni 2015/16 je bil v svoji skupini mlajši tekmovalcec, a je kljub temu v vseh panogah smučanja (slalom, veleslalom, superveleslalom, kombinacija) dosegal lepe rezultate na tekmah državnega in mednarodnega ranga.

ŽUPAN OBČINE MEŽICA PODELJUJE PRIZNANJE OBČINE MEŽICA SKUPINI ZA SAMOPOMOČ LIPA, KI DELUJE V OKVIRU DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA.

Letos praznuje 30-letnico druženja in delovanja Skupina za samopomoč LIPA. Najprej pod vodenjem ge. Milke Ocepek, sedaj pa že dvanajsto leto na čelu z go. Leopoldino Šegel so članice skupine ene izmed prvih v slovenskem prostoru zaorale globoko in plodno brazdo na področju samopomoči starejših ter medgeneracijskega povezovanja. Kot same pravijo so bila to dolga in kratka leta. Ko jih doživljamo z vidika staranja, leta tečejo prehitro, ko pa se spomini vrnejo v našo mladost, si rečemo, kako dolgo je že od tedaj. Namen in cilji druženja in dela v skupini so z leti delovanja



prav gotovo presegli začetna pričakovanja, še vedno pa ostajajo pri osnovnem vodilu: da čas preživijo kvalitetno in vsak dan izkoristijo za ljubezen, srečo ter svoje zadovoljstvo; vse to pa želijo deliti tudi z drugimi. Ob jubileju jim iskreno čestitamo, pri njihovem nadaljnjem delu in druženju pa jim želimo vse dobro.

**ŽUPAN OBČINE MEŽICA
PODELJUJE PRIZNANJE
OBČINE MEŽICA
PLANINSKEMU DRUŠTVU
MEŽICA.**

Letos mineva devetdeset let od kar je bilo ustanovljeno Planinsko društvo Mežica in to je prav gotovo svojevrsten presežek in častitljiv jubilej. Bogate korenine preteklosti so pognale mogočno društveno drevo, ki ga domači planinci in ljubitelji gora ves čas pridno bogatijo z vnetim prostovoljnimi delom. Z veseljem in ponosom se lahko ozremo na bogato zgodovino Planinskega društva Mežica, od njegovih zametkov pa do danes ter na vsa področja njihovih aktivnosti; od postavitve planinskih koč in gospodarjenja z njimi, organiziranja družabnih prireditev, planinskih pohodov in izletov, dela na področju turizma in športa ter na osnovno poslanstvo društva, ki je vezano na same planine, na vzgojo in učenje mladih generacij, da se planinci in pohodniki v naših gorah varno in dobro počutijo in da se vračajo z njih z lepimi spomini. Ob jubileju jim iskreno čestitamo, želimo dobrega dela tudi vnaprej ter veliko lepih doživetij gora tudi v prihodnje.

**OBČINSKI SVET OBČINE
MEŽICA PODELJUJE ZLATI
GRB OBČINE MEŽICA
DRUŠTVU KLEKLJARIC
KOROŠKE, SEKCIJI MEŽICA
ZA BISTVEN PRISPEVEK K
PREPOZNAVNOSTI KRAJA.**

Bogata kulturna dediščina se v naših krajih in ljudeh zrcali v mnogoterih dejavnostih in eno izmed teh, to je klekljanje, ohranja, neguje ter prenaša na mlade rodove tudi Društvo klekljaric Koroške, Sekcija Mežica.

Klekljanje čipk je bilo prav letos vpisano v register žive kulturne dediščine Slovenije in razglašeno za živo mojstrovino državnega pomena. Ponosni smo, da imamo tudi v našem kraju klekljarice, ki naš kraj in Koroško umeščajo na slovenski čipkarski zemljevid.

Njihove roke ustvarjajo čudovite mojstrovine, ki si zaslužijo pozornost širšega okolja, poleg tega pa skrbijo za podmladek v krožku, ki že vrsto let deluje na naši osnovni šoli. Veliko otrok se je že seznanilo s to zapleteno umetnostjo, prizadevne mentorice pa jim z veliko mero strpnosti pomagajo, da bodo lahko mladi plodno nadaljevali tradicijo čipkarstva pri nas. Iskreno čestitamo, pri njihovem nadaljnjem delu in druženju pa jim želimo vse dobro.

**OBČINSKI SVET OBČINE
MEŽICA PODELJUJE ZLATI
GRB OBČINE MEŽICA MAG.
JOŽETU PRATNEKARJU ZA
DOLGOLETNO DELOVANJE
NA PODROČJU KMETIJSTVA
IN OSEBEN PRISPEVEK K
RAZVOJU KRAJA.**

Leta 1965 je Jože Pratnekar diplomiral na Biotehniški

fakulteti, kjer so ga imenovali za asistenta na katedri za genetiko. Delovno mesto je odklonil in se vrnil domov. Po vrnitvi je poleg dela doma na kmetiji našel zaposlitev tudi na takratni Kmečki zadrugi Prevalje in prevzel vodenje kmetijske proizvodnje. Zgradili so hlev za 150 krav molznic, na sistem gnojevke. Takrat je bil to prvi takšen objekt v Sloveniji. Leta 1971 so ga zato tudi nagradili in ga imenovali za direktorja. Kmetijsko zadrugo je vodil do leta 1989. Tega leta je postal predsednik skupščine takrat še skupne občine Ravne na Koroškem. Po zaključku političnega mandata ga je pot zanesla na njegovo znano področje, imenovan je bil za vodjo Kmetijsko svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje – izpostava Ravne na Koroškem. Leta 2001 postane direktor in se s tega delovnega mesta tudi upokoji.

Poleg njegove uspešne delovne kariere, pa je vsem tem času zagovarjal Koroške kmete tudi v drugih združenjih in kmečkih ustanovah.

Njegova prehojena pot je splet teorije in prakse kmečkega življenja, ki ga živi in dobro pozna. Premalokrat v svojih sredinah vidimo posameznike, ki se po svoje trudijo za boljše življenje ljudi. Jože Pratnekar je zagotovo eden izmed njih. Da to zmoraš, se moraš roditi s srcem kmeta.

Iskrene čestitke.

**ŠE ENKRAT ISKRENE
ČESTITKE VSEM
NAGRAJENCEM.**

PRIZNANJA ZA LEPO UREJENO OKOLICO

Odbor za hortikulturo Turističnega društva Mežica je v letu 2016 podelil 4 priznanja – prejemniki le-teh so:

VRTEC MEŽICA



VRTEC MEŽICA, ki v kraju deluje že preko 40 let. Kljub zavidljivi starosti se je postopoma renoviral in posodabljal, z letom 2014 pa je zasijal v popolnoma novi podobi. Najpomembnejša je prijazna, lepo urejena in predvsem varna okolica za naše najmlajše, kar je brez dvoma razlog za priznanje.

LOVSKA DRUŽINA PECA, ki je letos septembra praznovala zavidljivo, 70. obletnico delovanja. Ob tem jubileju jim še enkrat iskreno čestitamo in želimo veliko uspešnega dela tudi v prihodnje, priznanje pa so si prislužili za lepo urejen dom lovcev in njegovo okolico.



LOVSKI DOM MEŽICA

PLAZNIK – BENKO



Za hišo v cvetju in čudovito okolico smo priznanje podelili **DRUŽINI PLAZNIK – BENKO**.

Pozabili pa nismo na **KMETIJO ADAM**, kjer kljub ogromni količini dela na kmetiji družina Kumprej še vedno najde čas za cvetočo in skrbno urejeno okolico.



KMETIJA ADAM

ŠE ENKRAT ISKRENE ČESTITKE VSEM NAGRAJENCEM.

Darja Komar in Francka Merkač

PRAVNI NASVET:

Je res dolžnost otrok, da preživljajo svoje starše?

O DANAŠNJI TEMATIKI NASPLOH NE GOVORIMO VELIKO, NIKOLI PA SE O TEM NE POGOVARJAMO RADI IN SE VSESPLOŠNIM DEBATAM OKOLI PREŽIVLJANJA SVOJIH STARŠEV IZOGIBAMO, DOKLER NE PRIDE DO RESNE SITUACIJE, S KATERO PA SE MORAMO PRAVILOMA SOOČITI SAMI.

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v prvem odstavku 124. člena določa, da **je polnoletni otrok dolžan po svojih zmožnostih preživljati svoje starše, če ti nimajo dovolj sredstev za življenje in si jih ne morejo pridobiti**, nato pa takoj v drugem odstavku doda še izjemo od pravila, da morajo otroci preživljati starše, in sicer da polnoletni otrok **ni dolžan preživljati tistega od staršev, ki iz neopravičenih razlogov ni izpolnjeval preživninskih obveznosti do njega**.

Sodišče v primeru tožbe na plačilo preživnine za nepreskrbljenega starša tako najprej pogleda, ali starš res nima sredstev za preživetje ter ali si sredstev res ne more pridobiti. Oba pogoja morata biti hkrati izpolnjena, da je starš upravičen do preživnine.

Po stališču sodne prakse oseba nima zadosti sredstev za življenje, kadar jih ne more pridobiti na podlagi zaposlitve, minulega dela oziroma pokojnine ali premoženja. Glede možnosti pridobiti si premoženje je po mnenju sodišča potrebno upoštevati trenutno socialno stanje starša, ki zahteva preživnino, njegovo starost in tudi zdravstveno stanje, iz česar je mogoče ugotoviti, ali si sredstev res ne more sam pridobiti.

Vzajemna dolžnost preživljanja po samem zakonu velja samo med člani družine (med zakoncema in zunajzakonskima partnerjema ter med starši in otroki). Po stališču sodne prakse je otrokova preživninska obveznost do staršev subsidiarna in je prvotno to obveznost njegovega zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja; šele, ko starš nima več partnerja, pridejo na vrsto za preživljanje otroci.

Kot pa je že navedeno zgoraj, zakon določa tudi izjemo od dolžnosti za preživljanje staršev. Dolžnost preživljanja svojih

staršev je torej pravilo, odsotnost te dolžnosti pa izjema, predvidena za primer, če kateri od staršev svoje obveznosti otrokovega preživljanja iz neopravičenih razlogov ni izpolnjeval.

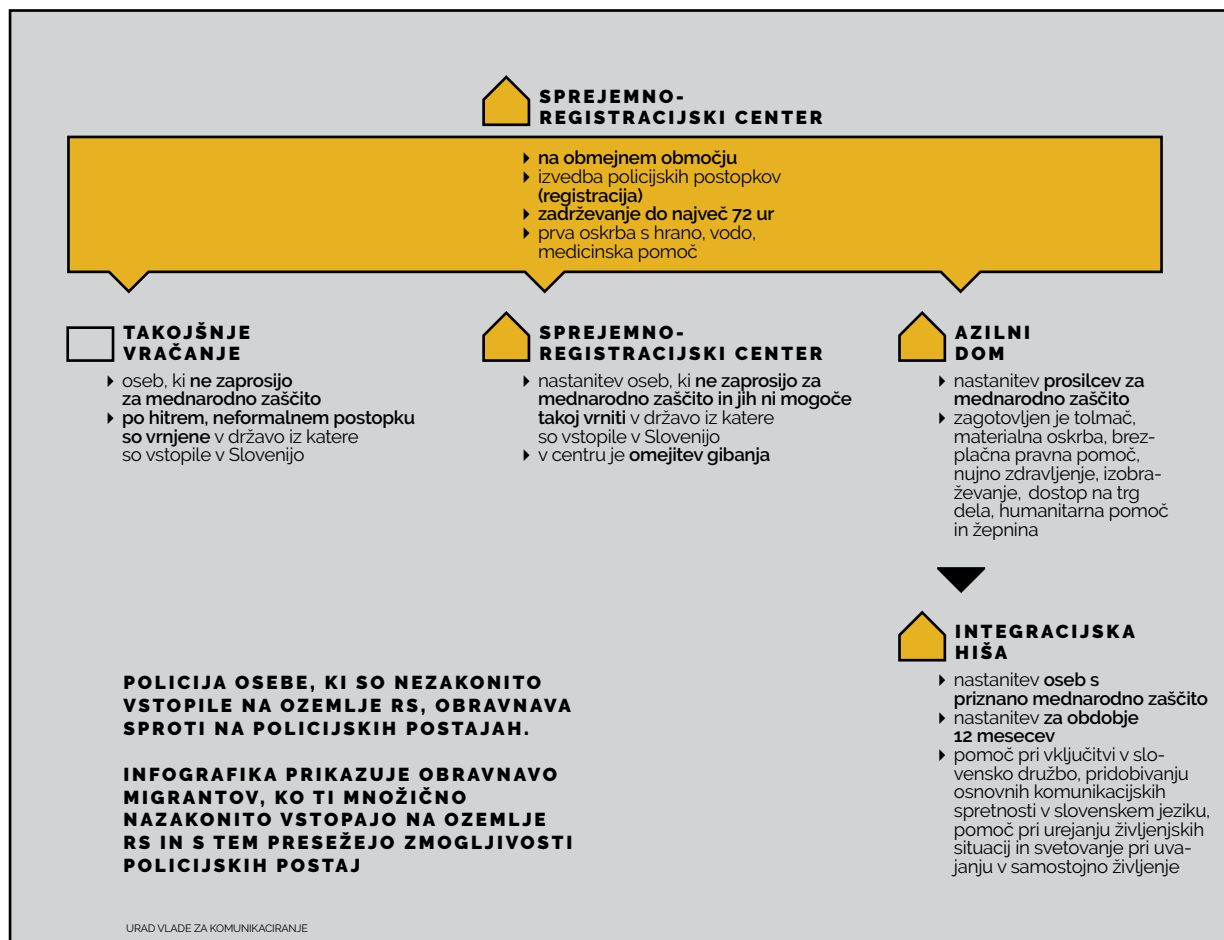
Tudi v tem primeru se preverja, ali so bili razlogi, da nekdo ni preživljal svojega otroka, upravičeni. Torej sodišče ponovno preveri delovno zmožnost, premoženjsko stanje in mesečne prihodke ter nato odloči, ali je upravičeno, da nekdo ne skrbi za svojega otroka. V primeru, da starš za otroka neupravičeno ni skrbel, potem tudi ne more pričakovati, da bo sedaj otrok skrbel zanj.

Zavezanec (otrok) sam izbere način preživljanja upravičenca (starša), torej, ali mu plačuje preživnino, ga vzame k sebi v preživljanje ali poskrbi za njegovo preživljanje na drug način. Upravičenec lahko iz pomembnih razlogov zahteva, da se mu preživnina določi v denarju (to je po navadi namestitev v domu starejših). Če do takšnega sporazuma med zavezancem za preživljanje in upravičencem ne pride, potem ostane le tožba za določitev preživnine.

Otroci, ki so dolžni preživljati svoje starše, si svojo obveznost do staršev delijo v skladu z njihovimi finančnimi zmožnostmi, pri tem pa je vedno potrebno upoštevati dejstvo, da morajo tudi otrokom ostati sredstva za njihovo lastno življenje in preživetje njihove družine.

Odvetnica
Janja Podričnik

Obravnava migrantov ob nezakonitem vstopu



Spoštovane občanke in spoštovani občani,

ko smo se v Sloveniji pred letom dni soočili z množičnim prihodom migrantov na meje, si kljub jasnemu zavedanju o resnosti položaja in skrbnih pripravah verjetno nihče med nami ni prav dobro predstavljal, kakšen izziv nas čaka. Toda država, lokalne skupnosti in občine, humanitarne in nevladne organizacije ter prostovoljci smo pokazali, da lahko na državni in lokalni ravni tudi

v tovrstnih izrednih razmerah dobro in usklajeno sodelujemo.

Žal so se uresničile napovedi, da pojav migracij ni bil enkraten pojav, ampak je dejstvo, s katerim bomo morali najti skupni način sobivanja. Že samo zavedanje, da so migracije odsev časa, v katerem živimo, je ključen korak k oblikovanju rešitev. Slovenija si vseskozi prizadeva tudi za iskanje sku-

pnih, dolgoročno naravnanih rešitev na evropski ravni, ki bi pripomogle k učinkovitemu obvladovanju migracij, ter solidarno prevzema del odgovornosti v okviru projekta premestitve oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

Poudarimo naj, da so razmere v naši regiji trenutno stabilne, vendar pa je dogajanje v naslednjem obdobju težko napove-

dati. Pričakujemo lahko, da bo do nezakonitih prehodov meja prihajalo ves čas in da se bo njihovo število v prihodnje še povečevalo.

Zato so pristojni organi že pripravili nabor ukrepov, prilagojenih več različnim scenarijem. Medtem ko so varnostni ukrepi usmerjeni predvsem v dosleden in intenziven nadzor na meji, bomo z organizacijskimi ukrepi migrantom, ki bodo prišli na območje naše države, zagotovili ustrezno oskrbo in obravnavo v skladu z nacionalno in mednarodno zakonodajo.

Zavedamo se, da prihodi migrantov – tudi zaradi strahu pred ponovitvijo lanskih množičnih prihodov – marsikje po državi, še posebej pa na obmejnih območjih, v ljudeh zbuja nelagodje. Ravno zato, ker ne želimo, da bi prehodi migrantov čez hrvaško-slovensko mejo vznemirjali prebivalstvo in njihov vsakdan, poskušamo situacijo reševati na čim bolj kontroliran način.

Eden pomembnejših ukrepov je tudi vzpostavitev sprejemno-registracijskih centrov

ob meji s Hrvaško. Smiselno je namreč, da migranti, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, med obravnavo ostanejo čim bližje meji in morebitnemu kraju vrnitve, tj. Hrvaški.

Poudarjamo, da bodo ti centri vzpostavljeni le, če se bo število migrantov, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, tako povečalo, da jih ne bo mogoče obravnavati v obstoječih policijskih enotah. Centri bodočasne narave, zaprtega tipa in vseskozi pod nadzorom policije. Migranti bodo v centru največ do 72 ur, njihovo gibanje pa bo omejeno.

Sprejemno-registracijski center bo razdeljen na sprejemni del, kjer se bodo izvajali policijski postopki, in bivalni del. Vse prevoze v center in iz njega bo opravljala policija in s tem zagotovila nadzor nad migranti ter največjo možno varnost za okoliško prebivalstvo. V centrih bo zdravstveno osebje poskrbelo za nujno medicinsko pomoč, poskrbljeno pa bo tudi za otroke in mladoletnike brez spremstva.

Država poskuša pri reševanju migrantske problematike ves čas ohranjati ravnotežje med obveznostmi, ki jih ima do migrantov po domači in mednarodni zakonodaji, ter varnostjo domačega prebivalstva. Vlada je in bo naredila vse, kar je v njeni moči, da do večjega obsega nezakonitih migracij na našem ozemlju ne bi prišlo, predstavniki pristojnih državnih organov pa so v stalnem stiku s predstavniki vseh ključnih občin in lokalnih skupnosti.

Naloga, ki je pred nami, je zahtevna, terja veliko odgovornosti in naporov, zato se ob tej priložnosti ponovno zahvaljujemo vsem, ki ste prispevali h konstruktivnemu reševanju migracijske krize.

Urad Vlade RS
za komuniciranje

Informacije o aktualnem dogajanju na področju migracij in odzivu Slovenije nanje so na spletni strani pomoc.beguncem.gov.si.

Usposabljanje

za mednarodne reševalne akcije

USPOSABLJANJA ZA MEDNARODNE REŠEVALNE AKCIJE
DOMA IN V DRUGI DRŽAVI V IZOBRAŽEVALNEM CENTRU
UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE
(URSZR) NA IGU OD 20. DO 22.9.2016 STA SE UDELEŽILA
POVELJNIK OŠCZ MEŽICA IGOR PŠENIČNIK IN SVETOVALEC ZA
ZIR OBČINE MEŽICA NENAD DONAU, UNIV.DIPL. VAR., SPEC..

Usposabljanje je potekalo na naslednjih področjih:
načela nudenja pomoči ob nesrečah in mednarodno humanitarno pravo;
mehanizmi za usklajevanje



Poveljnik OŠCZ Mežica Igor Pšeničnik in poveljnik CZ Republike Slovenije Srečko Šestan

reševalne in humanitarne pomoči; postopki nujenja reševalne in humanitarne pomoči; postopki sprejemanja reševalne in humanitarne pomoči v Sloveniji; naloge države prejemnice pomoči; sredstva zvez in IT podpora (sredstva za komunikacijo: radijske postaje, mobilni telefoni, GPS, komunikacija preko satelita); team building; zavedanje kulturnih raznolikosti (angl.: cultural awareness); varnost in zaščita (angl.: safety & security); varnostni načrt; osnove kartografije: zemljevid, vodenje delovne karte, obrazci za vodenje aktivnosti; aktivnosti na prizadetem območju in vodenje intervencij v drugi državi; ocena situacije na mestu nesreče; oblikovanje operativnega načrta; vodenje intervencije v tujini, komunikacije; poročanje o delu na misiji in delo z mediji; zdravstvena oskrba; postopki nujenja in sprejemanja mednarodne reševalne in humanitarne pomoči (naloge pred nesrečo: pripravljenost, naloge ob nesreči: ob aktiviranju in na poti, naloge po nesreči: operativne in usklajevalne naloge); delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ob mednarodni reševalni intervenciji v Sloveniji.

Nenad Donau,
univ.dipl.var.,spec.

Zahvala

za pomoč pri poplavljenih stanovanjskih objektih

Ponedeljka, 27. junija 2016, se bomo krajan Mežice še dolgo spominjali.



Takrat se je nad Mežico razbesnelo hudo neurje z močnimi padavinami in glasnimi udarci strele. Bilo me je zelo strah. Izklopila sem vse električne naprave, deloval mi je samo še mobilni telefon in tako v temi bedela do 3. ure zjutraj. Zdelo se mi je, da se neurje umirja in sem zaspala. Ob šestih zjutraj me je prebudil mobilni telefon in slišala sem mirni glas moje sosede Nade: »Majda, nisem te mogla priklicati na hišni telefon. Sprednji sosedje ste poplavljeni, umiri se in ne odpiraj vrat.«

Šok, ki se ga bom še dolgo spominjala.

Voda z vso nesnago in muljem mi je v potoku tekla skozi garažna in vhodna vrata, čeprav

so bila zaprta. Voda mi je naplavila predsobo in garažo ter nadaljevala pot po stopnišču v kurilnico in kletne prostore. Nemočna sem stala in gledala uničujočo pot vode in vsa panična razmišljevala, s čim naj od znotraj zamašim vrata in preprečim vdor vode z muljem v kletne prostore. Bilo je grozno.

Enako kot meni se je godilo tudi moji sosedi Faniki – Obe sva mirno spali, ne vedoč, kaj se zunaj dogaja.

V trenutku je stekla akcija pomoči. Vsi sosedje za nami so se odlično organizirali, se razporedili in nam vsem sprednjim sosedom pomagali.

Na kraju šamem so bili tudi mežiški gasilci, gasilci iz Črne, prišli so tudi moji prijatelji iz Senčne vasi, prijatelji mojih sosedov s Smerečnikovega, na pomoč so prišle tudi učiteljice OŠ in vzgojiteljica Tanja, ki je kar bosa (zaradi visoke vode) tekala po moji parceli in splezala na moj balkon, da je lahko prišla do mene v stanovanju.

Pridružili so se nam tudi moja družina iz Kotelj in s Primorske ter Fanikina družina iz Raftoč ter mogoče še kdo, ki sem ga zaradi panike zgrešila. Bilo je grozno, vendar odlično organizirano. HVALA!

Ne bom podrobno opisovala našega stanja, naj govorijo fotografije.

Namen mojega pisanja je predvsem ta, da v imenu nas vseh poplavljenecv, izrečem eno veliko zahvalo za pomoč.

Torej: PRISRČNA HVALA sosedom, prijateljem, našim družinam, učiteljicam osnovne šole, predvsem pa neumornim mežiškim in črnjanskim gasilcem in vsem ostalim, ki ste nam pomagali ob naši nesreči. Hvala tudi občini Mežica, da nam je omogočila izposajo aparatov za sušenje kletnih prostorov.

Ob vsej tej grozi in nemoči proti naravi, ki smo jo doživljali poplavljeneci Leške ceste in ceste Ob Meži, pa me še danes spremlja občutek zavedanja, zadovoljstva in sreče »**da človek ob nesreči nisi nikoli sam**«.

TISOČKRAT HVALA VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ!

V imenu sosedov Leške ceste in ceste Ob Meži zapisala **Majda Pušnik**



JUBILEJNI KONCERT GORNE

20 let sožitja z mladimi

Oh, kako čas hitro teče, prehitro, saj je prav letos 20 let od nastanka pevske skupine Gorna. Kar veliko pevk je od začetka do danes sodelovalo v skupini. Nekaj jih je umrlo, nekaj nehala prepevati zaradi teže let, jih je pa kar precej, ki so zapustile zbor zaradi drugačnih razlogov, o katerih pa jaz ne vem nič.



Pa smo si rekle, da ta jubilejni koncert še izpeljemo, potem bomo pa pele samo še doma, če in ko bo katera pri volji. A so nas pregovorili in še ne bomo vrgle puške v koruzo – še bomo pele, še se bomo srečevale. Kako dolgo? Sam Bog ve.

Pa smo se zagnale v delo s polno paro. Naj povem, da sta največ dela, kot vedno, imeli Majda in Draga. Po svojih močeh pa smo pomagale tudi ostale. Vadile smo bolj pogosto, tudi dvakrat tedensko in še pogosteje, če je bilo potrebno. Iskale smo sodelujoče goste in upam, da smo izbrale prave. Z nami vedno sodelujejo otroci, saj se trudimo povezovati starejšo in mlajšo generacijo. Tokrat je na našem koncertu nastopila folklorna skupina osnovne šole Črički. Solo je zapela Martina (prvič je bila z nami pred 8 leti), pravzaprav je potem ves koncert

pela z nami. Zaigrala sta naša nekdanja harmonikarja Jan in Žan, pa sedanji Florjan – najprej vsak svojo melodijo in še eno skupaj. O vsakem fantu so Anči, Draga in Majda vedele povedati prav smešne dogodivščine, med nekajletnim sodelovanjem z našo GORNO. Na svoji klaviaturi je zaigral in zapel stari znanec Blaž. Kar strah me je bilo pred nastopom prvošolčka Mihaela, ampak je korajžno zapel Kekčevo pesem ob Tanjini spremljavi na kitaro. Zelo suvereno, kvalitetno so zaigrali mladi v komorni skupini trobil, pod vodstvom nekdanjega kapelnika mežiške godbe. Pa še nekaj besed o našem petju. Zapele smo več kot deset pesmi, narodnih, umetnih in tudi popevke so bile vmes. Spremljale so nas Kristina na citrah, Klavdija s sintisajzerjem in Tanja s kitaro. Prireditelj je povezoval in vmes stresal šale

že kar naš prijatelj Jurij Brložnik.

Dobile smo kup daril (še sedaj se na vajah sladkamo), prejele smo pohvale, zahvale za tako dolgoletno udejstvovanje na prireditvah v domačem kraju in tudi marsikje drugje. Priznanje nam je podelil tudi javni sklad za kulturne dejavnosti z Raven.

Pa kaj bi še naštevala, največja pohvala, zahvala za naš trud so zadovoljni, nasmejani obiskovalci in lep aplavz.

Če nam bo zdravje služilo, če bomo ohranile dober glas, pa če se nam bo še katera pevk pridružila, potem se za Gorno ni bati. Saj pravijo, da kdor poje, slabo ne misli. Pesem nas druži, nas pomlajuje, osrečuje, včasih ponese nekam v višave, tu malo pozabimo vsakodnevene skrbi ... Naj bo še dolgo tako!

Jožica Kotnik

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

Pivka 2016

V mesecu oktobru letos so se člani MPZ VIHARNIKI odločili, da še pred redno sezono pevskih vaj poskrbijo za prijetno druženje z ženami. Druženje so si zamislili tako, da se vsi skupaj odpeljemo na strokovno ekskurzijo in sicer izven našega kraja, da spoznamo še druge kraje, njihove zanimivosti in lepote.



Nekdo je dal pobudo, da bi si ogledali muzej Park vojaške zgodovine v Pivki. Vse v zvezi z organizacijo sem v njihovem imenu urejala jaz in upam, da v zadovoljstvo vseh.

Pot nas je peljala do Postojne, kjer smo imeli kratek postanek za kavo in osvežitev. Ustavili smo se pri gradu – posestvu grad Prestranek, ki zaradi obnavljanja žal ni bil odprt za obiskovalce. Kratko zgodovino le-tega nam je opisala ga. Janja, sicer zaposlena na posestvu. To posestvo se nahaja le nekaj kilometrov od svetovnega čudesa – Postojnske jame in je vsem ljubiteljem konj znano že iz 16. stoletja, saj je imelo pomembno vlogo kot del kobilarne Lipica. Posestvo je obkroženo z gozdovi, travniki in številnimi naravnimi, kulturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi. Posestvo Prestranek ima s svojimi 300

ha veliko naravnih danosti, od katerih je 100 ha zemljišč, tudi pašniki so vmes, saj so namenjeni paši goveda nemški črni angus. Na posestvu se nahajata dve ekološki kmetiji, ki stremita k prijaznemu kmetovanju in sta vključeni v ekološko rejo govedi.

Po kratki vendar izčrpni predstavitvi smo imeli v njihovi restavraciji organizirano kosilo in v prijetnem vzdušju je čas še kako hitro minil. Ob 14. uri smo imeli dogovorjen termin ogleda Parka vojaške zgodovine, ki je muzejsko turistično središče, umeščeno v kompleks starih pivških vojašnic.

Pred vhomom v objekt imenovan »Komanda« stoji spomenik, ki priča o dogodku, zaradi katerega je ta vojašnica vpisana v nacionalno vojaško zgodovino. 26. junija 1991 so namreč iz nje na ceste zape-

ljali prvi tanki Jugoslovanske armade in s tem začeli agresijo na pravkar osamosvojen republiko Slovenijo.

V »paviljonu A« smo si ogledali razstavo, imenovano »Pot v samostojnost«, ki prikazuje potek osamosvajanja republike Slovenije, s poudarkom na osamosvojitveni vojni leta 1991. Razstava omogoča, da obiskovalec podoživi vojno dogajanje v neposrednem stiku z nekaterimi pomembnimi eksponati iz tistega obdobja.

Posebna zanimivost našega ogleda je bila vsekakor devetnajstmetrska in 76 ton težka podmornica P-913 Zeta. V 80. letih so v vojni mornarici ugotovili, da večje podmornice niso bile primerne za izvajanje vrste nalog v Jadranskem morju zaradi njegovih specifičnih značilnosti. V istem paviljonu

smo si ogledali tudi zbirko vozil, ki jih je uporabljala Jugoslovanska ljudska armada. Vojaška vozila so bila vedno odraz največjih tehničnih dosežkov svoje dobe, zato so vedno zbujala zanimanje, pa tudi strahospoštovanje.

Zelo važen se mi je zdel podatek, da je pri izdelavi tankov sodelovalo več kot 1200 jugoslovanskih podjetij, med njimi so bila tudi številna slovenska, pomembno vlogo je imela predvsem Iskra elektrooptika (današnja Fontona) in Železarna Ravne ter AKU Mežica.

V »paviljonu B« smo si ogledali razstavo partizanskih tankovskih enot, ki izvirajo iz druge svetovne vojne. Vodič nam je postregel tudi s podatkom, da je ameriški tank Stuart danes najstarejše oklepno vozilo v Sloveniji, z letnico izdelave 1942.

Razstava »Oklep svobode« združuje oklepna vozila pa tudi orožje in opremo, ki so v Jugoslavijo prišli iz ZDA, kot vojaška pomoč pri sporu Tito – Stalin.

»Paviljon C« je posvečen artileriji – kraljici bojišča, kot so jo včasih imenovali. Bilo je toliko zanimivih podatkov, da smo samo strmeli. V prvem prostoru so bili razstavljeni protiletalski topovi, ki so zastopani še s tremi različicami jugoslovanskih topov, med katerimi je tudi ameriška Havbica ter letalo Soko - 522, ki je za slovensko zgodovino zelo pomembno, saj je skupina inženirjev in letalskih strokovnjakov delovala pod vodstvom slovenskega inženirja Iva Šošariča. »Paviljon C« zaključujeta jugoslovansko šolsko letalo Soko – 522, izdelano v tovarni Soko Mostar.

Ob tej muzejski stavbi se nahaja tudi muzejska restavracija »Kantina Pivka« in muzejska trgovina »Kota 111«, kjer smo si lahko kupili nekaj spominikov.

Seznanjeni smo bili, da se je v tretjem septembrskem tednu odvijal tudi festival vojaške zgodovine, ki je največji vojaško-zgodovinski in ponazoritveni dogodek v nacionalnem merilu, uspešnost in obiskavnost festivala pa dokazujeta,

da gre za uveljavljeno prireditev, ki v Pivko privablja obiskovalce iz vse države, pa tudi izven.

Sam ogled muzeja je potekal zelo strokovno, kar se tiče našega vodiča, saj nas je s svojim bogatim znanjem tako navdušil, da smo bili enotnega mnenja, da je bilo prav, da smo se odločili za obisk. Čas nam je zelo hitro minil, saj je muzej s svojimi bogatimi eksponati upravičil svoj sloves doma in po svetu.

Naj še omenim, da je operacija »Celovita ureditev kompleksa Park vojaške zgodovine«, ki se je odvijala v obdobju med februarjem 2013 in septembrom 2015, v vrednosti 4,3 mil. evrov, bila sofinancirana s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Kot sem že omenila, smo bili veseli obiska muzeja in v srcu polni lepih doživetij smo se vrnili v prelepo Mežico. Muzej je vreden ogleda, zato ga priporočam vsem, ki vas zanima naša polpretekla zgodovina.

Rozalija Libnik



GEOLOŠKA POHODNA UČNA POT MEŽICA

ČEZMEJNI UNESCO GLOBALNI GEOPARK KARAVANKE SE LAHKO POHVALI Z MREŽO RAZLIČNIH TEMATSKIH POTI, V DOLŽINI VEČ KOT 1200 KILOMETROV. POLEG ŠESTIH GEOLOŠKIH TEMATSKIH POTI SO V GEOPARKU KARAVANKE UREJENE TUDI TRI NARAVOSLOVNE UČNE POTI; ENA IZMED SLEDNJIH JE GEOLOŠKA POHODNA UČNA POT V MEŽICI.

Geološka pohodna učna pot povezuje Turistični rudnik in muzej Podzemlje Pece na Glančniku, kjer so urejene zbirke kamnin, mineralov in fosilov, ter središče Mežice – Trg svobode z znamenitim spomenikom rudarski družini, delom akademskega kiparja Stojana Batiča. Celotna pot je dolga 1,8 kilometra,

ob poti so urejene številne izobraževalne info točke in ob njih počivališča. Vodnik po geološki pohodni učni poti je lik Mežicelj – maskota Osnovne šole Mežica.

Izobraževalna info točka na lokaciji Polena predstavlja Poleno kot nekdanje poslovno središče rudnika,

pri Pustnikovem jezcu pa reko Mežo kot vir energije in življenjski prostor. Pot se nadaljuje do Narodnega doma, kjer lahko na izobraževalni info točki Po devo je bvo pa luštno izvemo vse o zgodovini stavbe, preberemo o godbenikih oziroma o Pihalnemu orkestru Rudnika Mežica, naučimo pa se lahko tudi nekaj rudarskih besed, kot so tregl, tretna, kroca, šajskamra ... ter njihov pomen. Točka Od kopanja do znanja pri osnovni šoli opisuje začetke šolstva v Mežici, tu pa se nam predstavi tudi Mežicelj.





Pri Bargetovi vili beremo o življenju v Mežici, izvemo kje so nekoč živeli vodilni možje rudnika, točka v središču Mežice Mesto med bogatimi kamninami pa je namenjena predstavitvi skoka čez kožo – starega rudarskega rituala, sv. Barbare – zavetnice rudarjev, poleg tega pa tudi »bogatih tal«, ki so omogočila razvoj mesta Mežica.

V začetku decembra so si geološko učno pot v Mežici ogledali tudi bodoči geopark vodniki; nadaljnje izobraževanje geopark vodnikov in dan odprtih vrat v Geoparku Karavanke sta potekala v okviru Interreg V-A Slovenija – Avstrija projekta EUfutuR, Prihodnost Evropa – Identiteta, Internacionalizacija in Institucionalizacija – Geopark Karavanke. Eden izmed glavnih ciljev je krepitev bilateralnega sodelovanja

med prebivalci in njihova aktivna vključitev v dejavnosti geoparka Karavanke.

Najpomembnejša skupina omenjenega projekta so šole in vrtci; izvedeni bodo številni različni natečaji (fotografski, pevski, gledališki) in športna tekmovanja, katerih rezultati bodo predstavljeni na osrednjem letnem dogodku, to je dvotedenski Geofestival, ki bo potekal konec maja in v začetku junija 2017. Poleg predstavitve rezultatov bo v sklopu Geofestivala potekalo več dogodkov, namenjenih različnim ciljnim skupinam.

Del projekta EUfutuR bo prav tako organizacija koordinacijskega sestanka Evropske mreže Geoparkov, in sicer v marcu 2018; takrat bo Geopark Karavanke gostil preko 250 oseb iz 23 evropskih držav.

6 geoloških tematskih pohodnih poti in 3 naravoslovne učne poti so le izbor posebnih doživetij v Geoparku Karavanke. Zraven ostalih pohodniških ciljev je te poti mogoče obiskati tudi z vodnikom, ki s pomočjo enostavnih in razumljivih animacij predstavi zapletene geološke procese.

Prisrčno vabljeni k sprehodu po opisani Geološki pohodni učni poti ter seveda k ogledu ostalih geoloških, naravnih in kulturnih posebnosti NAŠEGA čezmejnega UNESCO Globalnega Geoparka Karavanke.

Darja Komar,
Gerald Hartmann in
Suzana Fajmut Štruel

Fotografije:
arhiv Geoparka Karavanke

GLASBENA ŠOLA

Ob 60-letnici Glasbene šole Ravne na Koroškem in 200-letnici glasbenega šolstva na slovenskem

Aprila smo obeležili visok jubilej - 60 let Glasbene šole Ravne na Koroškem. V čast nam je, da smo lahko ta jubilej proslavili v letu, ko praznujemo 200 let javnega glasbenega šolstva v Republiki Sloveniji.



Donacije s strani podjetij skupine SIJ za nakup fagota

Prva javna glasbena šola je bila ustanovljena ravno zaradi tega, da bi glasba postala dostopna vsem, tudi tistim, ki si niso mogli privoščiti glasbenega izobraževanja. Vsi smo veseli, da se je ta način ohranil do danes, kar omogoča vsem otrokom, da se lahko glasbeno izobražujejo.

Glasbene šole po Sloveniji so javne ustanove, ki delujejo v okviru osnovnošolskega izobraževanja. Šole izvajajo glasbeno izobraževanje otrok in mladine, zadovoljujejo potrebe po kadrih pihalnih orkestru,



Prejem donacije s strani podjetja Petrol d.d. za nakup sopran saksofona



Prejem donacije s strani podjetja TAB d.d. za nakup pianina



Učna ura z novim pianinom

pevskih zborov, folklornih skupin, različnih glasbenih zasedb, ter s tem bistveno pripomorejo k dvigu kvalitete le-teh in prispevajo k dvigu intelektualne dodane vrednosti, prav tako pa učenci, ki obiskujejo glasbene šole, dosegajo boljše rezultate v svojem osnovnem izobraževanju.

Ne smemo pozabiti, da je Slovencem glasba sredstvo za povezovanje in ohranjanje nacionalne identitete.

Je tako, da nimamo vedno vpliva na vse okoliščine in smo nemočni ob določenih potezah države, ki včasih omejuje naše poslanstvo. Kljub temu se trudimo po naših najboljših močeh, da vsako leto vključimo v glasbeno izobraževanje kar največje število otrok.

Na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem smo ponosni na visok jubilej, ob tej priložnosti pa se zahvaljujemo vsem, ki so nam v vseh teh letih stali ob strani. K sodelovanju v projektu proslavitve jubileja smo pritegnili koroško gospodarstvo, ustanoviteljico naše šole Občino Ravne na Koroškem in Občine Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Dravograd. Odzvali so se s finančno, materialno in tehnično podporo, ki nam je omogočila organizacijo koncerta, izdajo biltena, izdelavo filma in nakup novih inštrumentov. Sopran saksofon Yanagisawa, fagot Moosmann in pianino Kawai so novi inštrumenti, ki jih že v tem šolskem letu uporabljamo pri pouku.

Hvala ni zadosti velika beseda, mi je pa v čast in ponos, da



Učna ura z novim sopran saksofonom

živimo in delamo v regiji, kjer imata gospodarstvo in lokalna skupnost posluh za razvoj glasbenega izobraževanja.

mag. Aleksander Kotnik,
ravnatelj Glasbene šole
Ravne na Koroškem

OBNOVLJENE ORGLE V ŠENTANELSKI CERKVI

Zakaj sta že nekaj let Mežica in Šentanel bolj povezana kot prej? Župnija v Šentanelu je pred leti ostala brez svojega župnika in tako dušnopastirsko poslanstvo tam opravlja mežiški župnik, od leta 2013 gospod Jože Hrastnik. Povezani so člani župnijskih svetov, pa tudi pevci obeh cerkvenih pevskih zborov. Zato smo obnovljenih orgel v Šentanelu veseli tudi Mežičani.

Šentanelske orgle so delo orglarja Andreja Bende iz Loke pri Mengšu, ki jih je ustvaril leta 1965. Za orgle to niti ni velika starost, tako da bi jih še lahko smatrali za mlajše. Tisti čas je bil izredno težak čas za nabavo kvalitetnih materialov.

»Orgle so pnevmatske. To pomeni, da ob pritisku na tipko začnejo po drobnih, svinčenih ceveh teči vetrni signali. Ti signali ne prispejo do piščali, ampak do drobnih usnjenih membran v sapnici, ki se napihnejo in s tem organistov

signal pretvorijo v mehansko odpiranje relejev in ventilov pod piščalkami. Šele ti ventili spustijo do piščali drugačen, »pojoči« veter. To se mora pri normalnem delovanju zgoditi v manj kot desetinki sekunde. In ravno zaradi prevelikih zamud



prenosa signala je bilo potrebno v obnovo vložiti veliko drobnega in potrpežljivega dela. Skrbno smo zatesnili vsa netesna mesta, kjer je uhajal veter. Z vsemi potrebnimi ukrepi smo dosegli, da zaostajanja pri igranju skorajda ni več. Celotne orgle so detajlno očiščene, vsak leseni del je zastrupljen proti lesnim škodljivcem. Ravno črvi so namreč krivi, da lesene piščali niso več pele, tako da je bilo potrebno narediti okoli 50 piščali popolnoma na novo. Velika večina piščali je na manualu. Največje, basovske, so na pedalu. Organist jih aktivira, ko igra z nogami. Orgle imajo 10 registrov piščali. Register pomeni skupino piščali, z enako barvo zvoka in višino tona. Vseh piščali je okrog 600. Največja je velika skoraj 3 metre, najmanjša je velikosti tanjšega svinčnika. Večina piščali je kovinskih – okoli 80 pa jih je iz smrekovine.«

Orglarski mojster
Simon Kolar

Z obnovo je bilo veliko dela, pa tudi stroški niso bili majhni. Potrebna sredstva so zbrali farani v dobrem letu in pol, prenova pa je bila opravljena v slabi polovici leta – januarja 2016 so orgle demontirali, ponovna montaža pa je bila izvedena v mesecu juniju. Ob slovesnosti prvega svetega obhajila so orgle prvič uradno na novo zazvenele. Blagoslovil jih je škof Franc Kramberger, Ambrož Kvartič pa jih je tudi strokovno predstavil.

Jerneja Vertačnik

Spoštovani,

Obveščamo vas, da je dne 15. 10. 2016 v veljavo stopil **nov Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 62/16), ki pa še ni operativen. Vlada je predpisala prehodno obdobje (predvidoma eno leto), v katerem se morajo pripraviti vsi podzakonski akti, ki bodo natančneje določili vzpostavitev 24-urne dežurne službe, način pokopavanja umrlih, enoten cenik uporabe pokopališč in ostale tehnične normative.

V skladu z navedenim se v prehodnem obdobju za izvajanje pogrebne in pokopališke službe uporabljajo stari predpisi oziroma se izvajajo aktivnosti na področju pokopališke in pogrebne dejavnosti tako kot do sedaj.

V javnosti in med prebivalci že krožijo različne reklame oziroma **zavajajoča sporočila različnih ponudnikov, ki so v nasprotju z zakonodajo**. V izogib nevšečnostim v najtežjih trenutkih življenja vas prosimo, da si pred naročanjem pogrebnih storitev **pridobite vse potrebne informacije**.

Smrt, boleča izguba najbližjega, ki pomeni dokončno slovo, je gotovo ena najtežjih preizkušenj, s katerimi se moramo soočiti v življenju, zato Komunalna Mežica svoje storitve opravlja s sočutjem in dostojanstvom, saj razumemo bolečino ob izgubi najdražjih in vam to težko obdobje pomagamo prebroditi. Svetujemo vam in vas razbremenimo dodatnih obveznosti in skrbi. Tudi v prihodnje želimo ohraniti osebni pristop in visoko stopnjo strokovnosti in diskretnosti ter cenovno ugodne storitve za svojece v najtežjih trenutkih.

Komunalna Mežica,
direktor **Ambrož Blatnik**



Obnovljena kapelica zaokrožuje podobo starega pokopališča

Pokopališča so ogledalo kraja, naključni popotniki ter obiskovalci si praviloma z zanimanjem ogledajo tuja pokopališča. Predstavljajo namreč zgodovino kraja, preko nagrobnih spomenikov, priimkov in imen ljudi, ki so tam pokopani, odgrinjajo in ohranjajo zgodovino generacij ljudi, ki so tu živeli, v tem kraju pustili svoje potomce in sledi.

Mežiško pokopališče so zgradili daljnega leta 1911, torej pred 115 leti in je služilo svojemu namenu vse do leta 1972, ko je bilo sredi gozda na Gmajni zgrajeno novo pokopališče Mirje. Ker je bilo v prejšnjih desetletjih na stari lokaciji vse več grobov opuščenih, je občina pokopališče postopoma začela preurejati

v spominski park. Delno je bilo pokopališče preurejeno leta 2004, temeljiteje pa pred petimi leti. S prenovo v preteklih letih, letos pa s prenovo kapelice in postavitvijo informacijskega panoja v pasaži, je obnova Spominskega parka zaključena.

Na mesto povsem dotrajane stare mrliške vežice je bila postavljena enostavna betonska instalacija oziroma nadstrešnica z namenom, da v prostor vnese dodatno kvaliteto. Staro pokopališče je po ureditvi preoblikovano v Park spomina, s prenovljeno kapelico pa je park zares postal prostor miru in spominov.

Občina Mežica



IZŠLA JE DRUGA IZDAJA KNJIGE

MEŽICA SKOZI ČAS, fotografski album



Fotografije so tudi del kulturne dediščine in imajo pomembno vlogo pri oblikovanju identitete kraja, družine in posameznika. Poleg mene se je tega zavedal tudi moj žal že pokojni bratranec Rado Vončina. Skupaj sva z zbiranjem in preslikavanjem ustvarila obsežen skupni arhiv starih fotografij. Dolgo sem razmišljal, kaj naj naredim z njimi, želel sem, da bi prišle med ljudi, ki so jih vedno željni. Odločil sem se, da naredim velik spominski album svojemu rojstnemu kraju Mežici. Uspelo mi je, čeprav z veliko napori. Želel sem kakovostno knjigo, zato je bila tudi tiskarna zelo zahtevna pri kakovosti fotografskega gradiva. Vse stare fotografije sem moral digitalizirati in jih računalniško obdelati, da so

Fotografija je nekaj zelo lepega, z njo se ukvarjam že več kot šestdeset let. Nekateri pravijo, da je fotografija zamrznjen dogodek nekega časa, ki nam obuja spomine, da jih ne bi pozabili.

ustrezale merilom tiskarne. K sreči se že trideset let ukvarjam z računalništvom in to znanje mi je bilo v veliko pomoč. V knjigi je več kot tisoč sto fotografij, opremljenih s podnapisi in razlagami, kar je terjalo natančno evidenco in organiziranost vsega gradiva. Knjiga je tiskana na odličnem papirju, ki omogoča kakovostne reprodukcije fotografij; je velikega formata, obsega 399 strani in je razdeljena na šest poglavij: *Mežica, razvoj kraja, Rudnik Mežica, Mežiške fužine, Društvena dejavnost, Okolica Mežice* in *Obrazi*. Na koncu sta povzetka v angleškem in nemškem jeziku, da je knjiga primerna tudi kot darilo tujcem.

Prvo poglavje, *Mežica, razvoj kraja*, ki je s 163 stranmi tudi najobsežnejše, se začne s pergamentno listino, v kateri je Mežica Mise prvič omenjena leta 1154. Sledijo najstarejše razglednice, izdane leta 1898, stara krajevna stavbna dediščina, ki se bori s časom ali je pa ni več, stare gostilne,

trgovine, sakralni objekti, gradnja šole, prvega vodovoda in športnih objektov. Prikazane so fotografije okupacije kraja in partizanskega bojevanja. V drugem delu poglavja so fotografije iz novejšega časa – gradnje stanovanjskih naselij, rudarskega muzeja, čebelarske zbirke, prenove šole, Narodnega doma, osamosvojitvene vojne in več fotografij Mežice.

V drugem poglavju, *Rudnik Mežica 1665 – 1995*, se s fotografijami sprehodimo skozi pestro, več kot tristoletno zgodovino rudarjenja pod Peco. Predstavljeni so stari dokumenti, jamske karte, vhodi v rove, jaški, jamska železnica, topilniški objekti in ljudje, ki so tam vsa ta leta delali.

V tretjem poglavju, *Mežiške fužine 1776 – 1916*, so predstavljeni zgodovinsko obdobje železarstva na območju Mežiške doline ter fotografije vseh šestih mežiških fužin, katerih izvornike hrani Koroški pokrajinski muzej. Opisan je premogovnik

ob Šumcu, ki je deloval v 19. stoletju, ter s premogom oskrboval Thurnove fužine v Črni, Mežici in na Ravnah.

Četrto poglavje, *Društvena dejavnost*, je namenjeno predstavitvi delovanja najpomembnejših društev – gasilskega, planinskega, kulturnega ter športnih. Društvena dejavnost je v Mežici že od nekdaj zelo razvita. Prostovoljno gasilsko društvo je začelo delovati že leta 1898, planinsko društvo leta 1926, že leta 1928 so postavili kočo na Peci. Rudniška godba, pozneje Pihalni orkester rudnika Mežica, je začela delovati davnega leta 1901, kasneje tudi druga kulturna društva. Športna društva so razdeljena na tiste pred drugo svetovno vojno (Sokol, Svoboda, Orel) in povojna, ki delujejo še danes.

V petem poglavju, *Okolica Mežice*, so zbrane fotografije kmetij, kašč, kapelic in znamenj ter več panoramskih posnetkov mežiške okolice.

V šestem poglavju, *Obrazi*, so predstavljeni skupinske fotografije krajanov ob porokah in drugih dogodkih, naključni obrazi rudarjev, kmetov ter odbornikov društev. Prikazani so župani Mežice od leta 1918 do danes, znani Mežičani in ljudje, ki so dalj časa delali ali živeli v Mežici. Poglavje zaključuje predstavitev častnih občanov Mežice.

V drugi izdaji knjige je dodanih 24 strani, na katerih so predstavljena nekatera na novo ustanovljena društva: Slovensko združenje Ruda, FD Pušlc, MePZ Rožnik in skupina »Super bice iz Mežice«, ki pa je nastala že prej.

Predstavljeni so čebelarstva zbirka, naravoslovni fotograf Maks Kunc in priložnostne osebne poštne znamke, ki prikazujejo mežiške dogodke. Razširjen je prikaz rudarskega muzeja na Glančniku, opisana je preureditev starega pokopališča v spominski park in še nekaj drugih dopolnitev. Vključenih je tudi nekaj novih fotografij in novih obrazov.

Knjigo sem izdelal v računalniškem programu InDesign, fotografije pa obdelal v programu ADOBE PHOTOSHOP CS6.

Knjiga je izšla na željo naše občine in upam, da vam bo všeč.

Prodaja jo Komunala Mežica po 35 €.

Marijan Vončina

PUŠLC PRAZNUJE

3. rojstni dan

V škrlatne barve odeti jesenski dnevi so za nas, člane Pušlca, še posebej aktivni. V zadnjem novembrskem vikendu že tradicionalno prirejamo Mežiški rej, ki je bil letos tretji zapored, z njim pa tudi simbolično obeležimo obletnice našega delovanja. Letos smo tako upihnilo tretjo svečko.

To leto je bilo za vse člane Pušlca izredno delovno. Začelo se je zgodaj spomladi, saj smo se prijavi na Mercatorjevo akcijo Radi delamo dobro, kjer smo se z vašo pomočjo povzpeli na drugo mesto.

V času akcije smo doživeli veliko nepozabnih trenutkov med samimi občani Mežice. Delili smo piškote, cvetje in spominke iz slanega testa, preplesali smo celo Mežico in, kljub ožuljenim nogam,

bili zelo veseli, ko smo videli veselje na obrazih Mežičanov. Nekajkrat smo spremljali župana k visokim jubilentom in sodelovali na večini družabnih in kulturnih prireditev v Mežici. Organizirali smo prireditev



Zaplešimo v poletje – iz malega zraste veliko, kjer smo se vse tri mežiške folklorne skupine (Šlekapac iz vrtca, Črički s šole in Pušlč) prvič s skupno točko pojavile na odru. Z nami so bili tudi gostje FS Dravca iz Dravograda.

V poletnem času smo se skupaj s Turističnim društvom Mežica in KD MPZ Mežiški knapi, udeležili Mednarodnega srečanja folklornih skupin v Podgradu. Tu smo s pomočjo Mežiških knapov premierno uprizorili nov splet, ki prikazuje rudarsko zaobljubo oz.

skok čez kožo. Kasneje smo se udeležili še Mednarodnega festivala narodnih noš v Kamniku in »Žegnanja« narodnih noš v Veržeju.

Kmalu po tem nastopu pa se je bližala Trgatev v Mežici. Pomembno se nam zdi, da z našimi oblačili in plesi širimo tradicijo in običaje naših prednikov, zato smo se tudi tokrat z veseljem odzvali vabilu Turističnega društva Mežica in iskreno upamo, da bo tudi ta trgatev ostala v tako prijetnem spominu, kot so ostale prejšnje.

Z že prej omenjeno prireditvijo 3. mežiški rej, pa so se z veseljem (in veliko tremo) prvič predstavili naši novi člani. Pa ne samo oni, z nami so bili otroci iz vrtca – FS Šlekapac in FS Črički s šole, katerim se je tokrat pridružila tudi šolska dramska skupina Katrce. Naši gostje so bili FS Gradina iz Ilirske Bistrice in skupina Kar bo pa bo. Bila je čudovita prireditev. Ni se samo plesalo in pelo, že Katrce so nas močno nasmejale, FS Gradina in Kar bo pa bo pa so samo nadaljevali. V dvorani so odzvanjale salve smeha, konec pa je bil tako spontan, da se ga bomo še dolgo spomnili. Nikomur se ni mudilo domov in vsi nastopajoči so se na mežiškem odru počutili zelo dobro.

Izredno delovno leto pa smo simbolično zaključili z nastopom na Barbarinem sejmu.

Ko smo prešteli naše letošnje nastope smo bili zelo pozitivno presenečeni. Imeli smo kar 16 nastopov, s katerimi smo z največjim veseljem pokazali, kar znamo. Pa ne samo to. V letošnjem letu smo dobili tudi ženske bluže in nekaj klobučkov – to je bilo nujno potrebno, saj nam je bilo v sicer lepih, a težkih in volnenih zgornjih delih v poletni vročini zelo vroče.

Zahvaliti se moramo vsem, ki ste nam na naši triletni poti pomagali na kakršen koli način. Brez vas in vaše podpore nam ne bi uspelo. Ne moremo naštevati vseh, prav pa je da omenimo Komunalo in Občino Mežica. Prav je tudi da se spomnimo naših ljubih vzgojiteljic Romane, Eve in Tanje, ter učiteljic Polonce in

Renate, ki po svojih najboljših močeh predajajo otrokom bogato kulturno dediščino naših prednikov. Že v naprej se vam iskreno zahvaljujemo za naše nadaljnje sodelovanje, z željo da vam nikoli ne bi zmanjkalo idej in energije za tako plemenito delo. Darko Orlač in Roman Abraham, hvaležni smo vama za vse čudovite posnetke, ki poskrbijo, da spomini ne

ostanejo samo v srcih. Tu so še naši družinski člani, ki nam na tihi način vseskozi pomagajo in nas spodbujajo pri našem poslanstvu.

In tu ste tudi vi, spoštovani Mežičani in Mežičanke. Spremljate in podpirate nas že malo več kot tri leta. Dobro nas poznate in mi se ves čas trudimo, da bi bili z našimi nastopi zadovoljni. Mogoče

pa je med vami kdo, ki se nam še želi pridružiti? Ne samo plesalci, tudi muzikanti ste več kot dobrodošli in za vse so na široko odprta vrata vsako sredo ob 19. uri v Narodnem domu. Vabljeni, da skupaj z nami bogato kulturno in etnološko dediščino predajate našim bodočim rodovom.

FD PUŠLC Mežica

ROJSTVO SVETA – miti o nastanku sveta

Preden so ljudje začeli z znanostjo pojasnjevati, kako naj bi nastal svet, so si njegov nastanek razlagali z miti. Prav te – kozmogonične – mite, smo vzeli pod drobnogled na večeru ob treski 25. novembra 2016.

Mitov je mnogo vrst. To so slikovite pripovedi o naravi, izvoru, nastanku in zgodovini sveta, sonca in lune, planetov, zvezd, vesolja. Poročajo o smislu človekovega bivanja, o bogovih in boštvih, ki naj bi oživljala vse živo na zemlji in v vesolju, o demonih in zlih bitjih, ki naj bi, na drugi strani vsemu živemu škodovali, življenje pa razkrajale in uničevale. Miti govorijo o rastlinah in živalih, o tem, od kod človeku določene spretnosti in znanja, orodje, orožje, ogenj. Mitološka božanstva nadzirajo poljedelstvo, vode, gozdove, planine, nebesne pojave, družinsko

življenje in tako naprej.

Miti o stvarjenju se imenujejo kozmogonični miti. In veliki kozmogonični miti izražajo neko določeno temeljno resnico. Govorijo o pravadni krizi, svetem prvinskem dogodku, ki se je zgodil v pravljicnih časih onkraj in zunaj zgodovine: prav ta vznik svetega v izvoru svetov pa je iz tega sveta ustvaril tisto, kar je ta svet postal. Svet, v katerem obstajajo življenje, sonce, zvezde, ljudje in njihove barve, letni časi, mavrica ...

Iz svetovne zakladnice mitov smo na večeru ob treski pris-

luhnili asirskim, egipčanskim, perzijskim, nordijskim, iro-keškim, finskim in drugim različicam velike zgodbe o začetku vsega. V dvorani gostilne Krebs smo Erika Žagar, Peter Peruzzi, Lovro Vreš in Ajda Vasle brali starodavne mitološke pripovedi, med njimi pa je glasbo pretakal nadarjeni Florijan Ladinik.

Večer je finančno omogočila Občina Mežica, za pomoč pa se v Društvu Literarno gledališče Treska Mežica zahvaljujemo Gostilni Krebs, podjetju Elstik d.o.o. in Papirnici Ostržek.

STVARJENJE SVETA PO SLOVENSKO: MENGEŠKA IN ŠIŠENSKA BAJKA

To sta bajki - mita, ki ju je zapisal Janez Trdina, vendar se ne ve, kdaj in od koga ju je slišal. Objavil ju je leta 1858 v hrvaškem listu Neven. Govorita o najstarejši uganki, ki so si jo zastavila vsa ljudstva, to je o nastanku sveta in človeka.



Od leve Peter Peruzzi, Erika Žagar, Filip Žager Vasle, Ajda Vasle, Lovro Vreš, Florijan Ladinik



Florijan Ladinik

BAJKA IZ MENGŠA

»Spočetka ni bilo ničesar ko Bog in Bog je spal in sanjal. Od vekomaj mu ta je sen trajal. Pa (je bilo usojeno, da) se je zbudil. Zbudil se je iz sna in se ogledoval in vsak pogled se mu je spremenil v zvezdo (prvi pogled je ustvaril našo lepo Zemljo, drugi pogled naše ljubo Sonce, tretji pogled našo prijazno Luno, vsak poznejši pogled pa bleščečo zvezdo). Bog se je čudil in začel potovati, da si ogleda, kaj je z očmi

ustvaril. Potuje in potuje, pa nikjer ne konca ne kraja. *Pa pride dol tudi na našo zemljo. Pa se je bil že utrudil: pot mu je že na čelo stopil. Na Zemljo mu pade kaplja potu, kaplja oživi in to je bil prvi človek. Božji mu je rod. Ni bil ustvarjen za razblode, že od začetka mu je bilo usojeno, da se bo trudil in znojil.*«

ŠIŠENSKA BAJKA

Prvotno je bila pesem, glasi se pa takole: »Ničesar ni

bilo ko Bog, Sonce in morje. Sonce je pripekalo. Bog se je ogrel in se potopil, da se v morju skoplje. Ko se je spet vzdignil, mi je ostalo za nohtom zrno peska. Zrno je izpadlo ter ostalo na površini (kajti v začetku je vse ostalo tam, kamor je padlo). To zrno je naša Zemlja – morsko dno je njena domovina.«

Ajda Vasle

Avtorica fotografij
Dorica Vasle

30 LET SKUPINE LIPA iz Mežice

V 2. ŠTEVILKI PREPLETANJ, KI JE IZŠLA APRILA 2002, JE BIL DOBRŠEN DEL POSVEČEN SKUPINAM, KI SE POIMENUJEJO LIPA IN SICER Z NASLOVOM LIPE SE PREPLETAJO. PRVO PISANJE POD TEM NASLOVOM JE BILO LIPA – PRVA SKUPINA V PROJEKTU »SKUPINE STARIH LJUDI ZA SAMOPOMOČ«, IZPOD PERESA MAG. TONETA KLADNIKA, IN GOVORI O PRVO USTANOVLJENI SKUPINI V IZOLI.

Korošice iz Mežice pa se vsepovsod hvalimo, da smo se prve združile v skupino, ki je delovala po principu skupin za samopomoč.

Res je, nismo bile prve. Naša zgodovina je precej drugačna, kot to, kar danes štejemo pod imenom »skupine za samopomoč«.

Daljnega leta 1986 so se 6. januarja združile ženske, ki so veliko kvačkale ali pletle, v skupino pod vodenjem ga. Milke Ocepek. Skupina 10 ljubiteljic ročnih del se je zbirala vsak ponedeljek za 2 uri kar pri njej doma. Danes je od prvih članic, ki so hotele biti »prijateljice«, živa le še ena, ki pa še vedno redno prihaja na srečanja. Ga. Milka Ocepek je imela poseben socialni čut za ljudi potrebne pomoči in zato ni čudno, da je že tedaj začutila potrebo po druženju v skupinah, kjer ob pogovoru in skupnih aktivnostih ljudje kvalitetnejše zaživijo in se učijo s prenašanjem izkušenj drug na drugega. Število »deklet« v skupini je hitro raslo, celo do 37 in Milkin dom je postal pretesen za vse. Takrat jim je DU Mežica odprl vrata in jim ponudil v uporabo svoj največji prostor. Članice skupine so si izbrale

ce je stala mogočna lipa, pod njo so se zbirali krajani in vse življenje kraja se je dogajalo tam. Ponosne na novo ime so si izdelale emblem in izkaznico z velikim lipovim listom. Kot skupina za samopomoč so se veliko družile z mladimi iz kraja in bližnje okolice. Najbolj tesne stike so vzpostavile z gojenci CUDV Črna na Koroškem. Enkrat letno so jih povabile k sebi in jim pripravile lep popoldan. Takrat se je peklo, kuhalo in pripravljalo za pogostitev, saj so izredno uživale ob dobrem apetitu povablencev in pohvale za dobro hrano so kar deževale. Pred začetkom zime, ki so bile včasih na našem koncu obdarjene z obilico snega, so obisk vrnilo s polnimi vrečami toplih nogavic, rokavic, jopic in šalov, da otrok ne bi zeblo. Spomini na ta srečanja jim še danes priključijo nasmeh na obraz. Danes je



tudi svoje ime in sicer DUDE, kar je pomenilo Društvo upokojenih deklet. Lani sem potovala s šoferjem, ki jih je pogosto vozil na izlete. Zelo se je razveselil dveh prijateljic, ki ju je prepoznal in ju pozdravil z besedami: »Moji dudiki, kako sem vaju vesel«. Menda jih je zelo rad jezil z »dudikami«. Še danes se nasmejijo ob tem imenu in se čudijo takratni odločitvi za to poimenovanje.

Ko so se začele na Koroškem oblikovati skupine za samopomoč, so jih povabili med njih. Takrat so se preimenovala v skupino LIPA. Za ime so se odločile zaradi dveh vzrokov: pesmi, ki so jo najraje prepevale – Lipa zelenela je, in zaradi lip, ki stojijo skoraj pred vsako kmečko hišo, ker menda varujejo pred strelo. Tudi sredi Meži-

življenje povsem drugačno. Ni več potrebe po njihovih toplih volnenih oblačilih, ki se prehitro skrčijo in jih je težko vzdrževati. Preusmerile so se v druga dela; kvačkanje, vezenje in izdelovanje uporabnih in okrasnih izdelkov. Ob vsem tem delu so tudi veliko potovale. Skoraj ni koticčka na Slovenskem, ki ga ne bi obiskale in spoznavale lepote svoje domovine. Poti so jih ponesle tudi izven naših meja, na avstrijsko Koroško, v Podjuno, Ziljo in Rož, kjer so obiskale zibelko slovenstva in spoznavale zgodovino teh krajev.

Sodoben čas je tudi v skupine za samopomoč prinesel nove vsebine in oblike dela. Šele danes pridobiva beseda samopomoč pravi pomen.

Velikokrat se ujamejo v mislih, da so dolgo vrsto let delale za druge, danes pa se posvečajo le sebi in svojemu življenju med staranjem.

Ko sem pred 12. leti, po smrti njihove voditeljice, prevzela vodenje skupine LIPA, sem bila sprva v dilemi, kako bom to izvedla. Prepričana, da bom kot pedagoška delavka, vajena dela v skupini in z ljudmi, to le zmogla, sem se zakopala v delo in iskala znanja vsepovsod (obiski v že delujočih skupinah, prebiranje gradiva, ki bi mi pomagalo pri delu, intervizije, šole za vodenje skupin za samopomoč ...) in mislim, da mi je uspelo. Seveda prinese vsak nov voditelj v skupino določene spremembe, ki jih člani sprejmejo in se nanje navadijo ali pa se mora voditelj ukloniti navadam skupine. Kompromis enega in drugega modela je pripeljal do dobrega sodelovanja in prijetnih srečanj. Seveda so bile tudi članice skupine, ki sprememb niso hotele ali niso mogle sprejeti. Na srečo je le ena članica zapustila skupino in ni več prihajala na srečanja.

Staranje in starost sta redčili naše vrste, vsak odhod prijateljic v domove ali njihova smrt so nas hudo prizadeli in le stežka smo pogledovale na prazne sedeže okrog nas. Postale smo redne obiskovalke v domovih za starejše, kjer preživljajo jesen življenja naše prijateljice. V letih našega združenja v skupino za samopomoč smo praznovale kar šest 90-letnic, kar potrjuje pomembnost skrbi za kvalitetno staranje; delo, aktivnost, prijateljstvo, veselje, toplina, smeh, ohranjanje samega sebe s pozitivno naravna-

nostjo do svojega življenja in vsega, kar nas obdaja.

Pred mesecem dni smo praznovale 30-letnico našega druženja v skupini za samopomoč. To so dolga in kratka leta. Ko jih doživljamo z vidika staranja, leta prehitro tečejo, ko pa spomini pohitijo v naša mladostna leta, si rečemo, kako dolgo je že od tedaj. Če smo ta čas preživel kvalitetno in izkoristili vsak dan posebej za zdravje, ljubezen, prijateljstvo, dobre odnose med ljudmi, in vse to dajali tudi drugim, smo naredili skoraj vse, kar je od nas zahtevalo življenje. Ni nam žal za ta leta, niso bila zaman.

V takem duhu smo tudi praznovali naš lep jubilej – skromno, toplo, s spomini na prehojeno pot in v upanju na še mnoga srečanja.

Danes prihajajo v skupino mlajši ljudje in vsak prinese s seboj nove navade in različne osebne izkušnje, ki jih sprejemamo, se prilagajamo, se jih veselimo in jih poskušamo vnašati oz. uporabiti tudi v svojem življenju. Kljubujemo obveznemu krogu življenja in nočemo vedeti za leta, ki jih nosimo.

Veselimo se nastajanja medgeneracijskega centra v Mežici in že danes vemo, da bomo redne obiskovalke. Poskušale bomo aktivno sodelovati in prenašati svoje izkušnje na obiskovalce in uporabnike centra.

Leopoldina Šegel,
voditeljica skupine LIPA iz Mežice

Medgeneracijsko **društvo Lučka** na srečanju na Šentanelu

Leto je zopet naokoli in zbrale smo se skupine starih ljudi za samopomoč, ki delujemo pod okriljem Medgeneracijskega društva LUČKA od Mislinje pa vse tja do Črne. Organizatoriki srečanja sta bili skupini LIPA in HARMONIJA iz Mežice. Voditeljici Poldika in Silva, ter članice skupin so izbrale prijeten kraj Šentanel

in prav tako izvrstno turistično kmetijo MARIN, ki je znana daleč naokoli po dobri hrani in prijaznih ljudeh.

Program so začele pevke GORNA iz Mežice, ki že nekaj let skupaj prepevajo in ohranjajo naše ljudske pesmi. Njihove pesmi so nas popeljale v dobro sestavljen program.

V pozdravnem govoru sta nas pozdravili voditeljici in nam zaželeli lep popoldan ob prijetni glasbi, plesu, petju, druženju in klepetu. Nato nas je nagovorila predsednica Medgeneracijskega društva LUČKA, ga. Petra Jamnik Kobolt, ki nam je povedala, da je bilo društvo LUČKA KOROŠKA ustanovljeno



Šentanel



Pepi in Marta



Udeleženci srečanja

pred 22 leti, da trenutno v društvu deluje 18 skupin, 11 jih deluje v zunanjem okolju, 5 v domu za starejše in 2 skupini v CUDV Črna. Skupine pa se srečujejo v občinah Črna, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Mislinja. Na Prevaljah se srečuje kar 8 skupin. Poudarila je, da je osnovni namen in cilj druženja v skupinah starih ljudi za samopomoč pogovor. Poleg pogovora pa se člani udeležujejo tudi drugih dejavnosti, kot so ustvarjalne delavnice, predavanja, obisk gledališča, srečanja vseh skupin, obiski kulturnih prireditev, izleti. Vsekakor pa je omembe vreden tabor v Topli (letos je bil že šestič), veliko taborov pa imamo tudi v zdraviliščih. In čisto

ob koncu nam je tudi ona zaželela veliko lepih dni, predvsem pa veliko zdravja, da se ob letu zopet srečamo.

Lep in prijeten popoldan sta nam zaželela tudi podpredsednik društva upokojencev Mežica, gospod Karli Potočnik in župan Občine Mežica gospod Dušan Krebel.

Srečanje je popestrila tudi folklorna skupina Pušeljci, ter mladi harmonikar, kateremu so se pridružili še ostali člani ansambla.

Po uradnem delu pa je sledila večerja, ki so jo pripravili v kuhinji gostišča MARIN. Za strežbo pa je poskrbel g. Lovro, ki je uspešno tekmoval v Master Chef Slovenija. Mogoče pa je bila večerja prav

zaradi njega še bolj okusna.

Ostalo je še toliko časa, da je lahko naš gospod Pepi iz Doma starejših Na Fari odprl ples in skupaj z voditeljico zaplesal prelep valček. Glasba, ples, klepet so nas kar hitro pripeljali do zaključka našega srečanja in morali smo se posloviti. Da se je zgodilo toliko lepega v enem samem popoldnevu en velik HVALA skupinama Lipa in Harmonija. Odlično ste izpele srečanje, zelo nam je bilo lepo.

Naslednje leto pa se srečamo na Prevaljah. Do takrat pa naj nam LUČKA sveti, naj nam da zdravja, moči, smeha in dobre volje.

Marta Kovačec Vrenčur

VEČNO MLADI

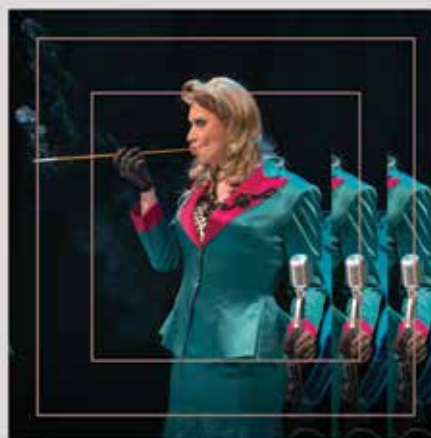
Songdrama



SNG DRAMA Maribor

TRIO

Glasbena komedija



Gledališče Koper

GLEDALIŠKI ABONMA

2017



ND narodni dom

KOS PLASTIKE

Črna komedija



Mestno gledališče Ljubljansko

KRALJ UBU



Divja komedija
SNG DRAMA Ljubljana

ANGEL POZABE

Dramska predstava



SNG DRAMA Ljubljana

Transvestitska svatba

Da teatru na Koroškem niso šteti dnevi, je znova dokazala polna dvorana Narodnega doma Mežica, ki z leti vedno bolj utrjuje svoj status ene najpomembnejših kulturnih ustanov v koroški regiji in širše. S kulturnim društvom ŠOK Teater Mežica smo 12. novembra 2016 na domačem odru prižgali premiero celovečerne komedije *Transvestitska svatba* avtorja Vinka Möderndorferja, ki je naša štirinajsta predstava.

Režijo predstave je prevzel **Miha Pačnik**, ki je kot režiser tudi debitiral. V glavni vlogi je občinstvo

navdušil »transvestit po sili razmer« **Jurij Miler**, ki je skozi neskončno radost preoblačenja in komičnih zmešnjav s svojo energičnostjo nasmejal vse v dvorani. V odlični soigri je briljirala **Natalija Petrič**, na oder je namreč stopila z velikim igraliskim pogumom, ki ga v taki meri v amaterskem gledališču nismo vajeni. Je edina članica, ki je nastopila v vseh gledaliških projektih društva, tekom delovanja pa je pokazala zavidljivo igralško rast in zrelost. S svojo vehementno in hudo mušno »drama queen« igro je prepričal **Damjan Pušnik**, ki se je pogumno spopadel s stereotipi o homoseksualnosti. Kako iz navidezno majhne vloge narediti zelo zapomnljiv in

zabaven igralski lik, je pokazala **Barbara Jelen**, saj je bil vsak njen prihod na oder premišljeno stopnjevan in pospremljen s smehom. Starosta koroških amaterskih gledaliških igralcev in naš zvesti član **Jožef Ulcej** v predstavi zlahka parira svojim mlajšim soigralcem in venomer znova preseneti s svojo iznajdljivostjo in otroško naivnostjo, ki je za teater nepogrešljiva. Da je zmešnjava zmešnjav dobila piko na i, je z robustnim prihodom na oder poskrbel **Franjo Hercog** in v pospešenem tempu »slekel« sprenevedanja akterjev. Na poklonu nam je z dolgim in iskrenim aplavzom občinstvo zopet potrdilo, da je kljub selitvi človeštva v »online« svet ma-

gija gledališča še vedno nekaj neustavljivo privlačnega. Daje možnost dviga nad utečeno gladino vsakdanjosti in vztraja pri iskanju resnice. In gledališče si resnico lahko privošči. Tudi v času, ki ga živimo.

Scenografijo predstave je prevzel Umetniški Biro 22, pod okriljem katerega sta ustvarjali Kaja Krebel in Tajda Češarek. Zvok in osvetljavo sta izvedla Matej Podričnik in Blaž Mandl, za lažje učenje teksta je na vajah skrbel šepetalka Tamara Vinšek, kakšen gledališki nasvet pa je podal asistent režije Gregor Podričnik.

Za pomoč pri nastajanju predstave se zahvaljujemo: Ivanu Plazniku, Ivanu Rotovniku, Andreju Prazniku, Lauri Češarek, Narodnemu domu Mežica in Osnovni šoli Mežica. Prav tako iskrena hvala vsem našim zvestim donatorjem za vsakoletni nesebični posluš kulturi! Gledališče ne more obstajati brez gledalca, zato se naj tudi Vam spoštovani gledalci in gledalke, iskreno zahvalimo za vedno številčne obiske in podporo.

Ko gledališče obmolkne, se preseli navznoter, kjer se rodi znova.
(Vito Taufer)

Gregor Podričnik, predsednik
KD ŠOK Teater Mežica



CŠOD DOM PECA

in pustolovski park Kralj Matjaž

CŠOD dom Peca Mežica je eden izmed 23 domov Centra šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD). Center šolskih in obšolskih dejavnosti je javni zavod, ki je bil ustanovljen za opravljanje strokovnih in organizacijskih nalog, povezanih s posredovanjem znanja, uvajanjem v raziskovalno delo in kulturne dejavnosti mladine ter za izvajanje delov programa, ki se opravljajo kot javna služba na področju vzgoje in izobraževanja. Programi se izvajajo v domovih Centra šolskih

naravoslovju, družboslovju in športu, šolo alpskega smučanja, šolo plavanja, šolo v naravi za šole s prilagojenim programom in projektne ter tematske tedne: vikend za nadarjene – Lepo je biti geolog, program za nadarjene – Mladi ekolog, tematski teden – Mladi ekolog, tematski teden – Geoteden, tematski teden – Kdor išče, ta najde – Pecakečing orientacija, projektni teden – Disk golf in pustolovski park – zdrav življenjski slog, program aktivnih počitnic – Teden pustolovskih

Program dopolnjujemo z novimi atraktivnimi vsebinami. V letošnjem letu je naša nova pridobitev Pustolovski park Kralj Matjaž. Pustolovski park Kralj Matjaž se nahaja se v gozdu zraven CŠOD doma Peca in je namenjen izključno njegovim gostom. Uporablja se pod nadzorom učiteljev CŠOD doma Peca, z uporabo osebne varovalne opreme CŠOD. Vstop na poligon parka je dovoljen le tistim, ki so pod nadzorom učitelja CŠOD uspešno opravili praktičen preizkus znanja iz uporabe osebne varovalne opreme ter uporabe varovalnih sistemov parka. Učenci in dijaki, ki obiščejo park, doživijo nepozabno doživetje v objemu narave, z vznemirljivim sprehodom med gozdnimi krošnjami, kjer preizkušajo svojo spretnost, iznajdljivost in pustolovski duh. Odpravijo se na pravo potepanje med drevesi preko posebej urejenega plezalnega poligona z enajstimi postajami. V parku se po mostičku s tal dvignejo med drevesne krošnje na opazovalnico.



in obšolskih dejavnosti ter v dnevnih centrih po vsej Sloveniji. To omogoča udeležencem, da ob pestrosti naravne in kulturne dediščine realizirajo postavljene cilje na področju znanja, veščin in spretnosti na kognitivnem področju.

CŠOD dom PECA se nahaja na lokaciji naselja Breg v Mežici. Izvajamo programe šole v naravi, ki temeljijo na učenju življenjskih veščin, razvijanju kritičnega in ustvarjalnega razmišljanja ter na graditvi samospoštovanja in osebnostnega razvoja.

Na osnovi izkušenj iz preteklosti in z razvijanjem novih oblik in metod dela želimo našim udeležencem pripraviti prava doživetja v šoli v naravi s pestrim programom. Za osnovne šole izvajamo šole v naravi s poudarkom na

Podatki o pustolovskem parku Kralj Matjaž:

- zgrajen in skladen je z EU standardom EN 15567-1,
- opremljen je z varovalnim sistemom CBS Speedrunner (varovalni sistem je narejen tako, da se uporabnik ne more sam izpeti iz sistema in omogoča 100% varnost),
- sestavljen je iz 11 različnih plezalnih elementov, šolskega poligona in velike opazovalne platforme,
- primeren je za vse starosti od 6 leta starosti dalje, če z iztegnjenimi rokami presegajo višino 140 cm,
- trenutno je namenjen izključno gostom CŠOD doma Peca.

dejavnosti. Za srednje šole izvajamo programe šole v naravi, obvezne izbirne vsebine, spoznavne vikende in druge programe med vikendi. Prav tako na CŠOD domu Peca potekajo programi mednarodne izmenjave.

V šolskem letu 2015/16 smo gostili 3176 gostov (javna služba 2681 učencev in učiteljev, tržna dejavnost 495 gostov), ki so koristili 9431 nočitev.

V petek, 16.9.2016, je na CŠOD domu Peca potekalo družabno srečanje s sosedi in predstavitev Pustolovskega parka Kralj Matjaž. Želimo si, da bo čim več učencev, dijakov in drugih gostov zapustilo park pod vtisom nepozabnega doživetja na Pergu.

Metka Tajzel,
vodja CŠOD doma Peca



JUBILEJNO LETO OŠ MEŽICA – VTISI

90 let ni kar tako, 90 let je nekaj posebnega,
je jubilej, je praznovanje.

Minilo je namreč 140 let od ustanovitve prve državne šole v Mežici in 90 let od zgraditve mogočne stavbe, današnje šole. Ponosni smo nanjo – učitelji, učenci in krajani Mežice.

Praznično leto pa je v nas pustilo prav poseben pečat. Že takoj, ko smo vstopili v leto 2016, smo učne vsebine nadgrajevali s tematiko »Šola – nekoč in danes«. Tako smo v mesecu maju izvedli kulturni dan, kjer so se predstavili vsi oddelki šole, na zaključni prireditvi Skok v poletje pa smo vsebine strnili in jih prenesli na oder Narodnega doma Mežica. Tam so žareli otroški obrazi – polni veselja, zadovoljstva in igrivosti. Med publiko je po licu spolzela tudi nemalo katera solza, solza spomina in ponosa.

A primerjava šolstva nekoč in danes je bila še le odskočna

deska k jubilejni prireditvi. Hoteli smo več in drugače. Nekaj, kar sami učitelji mentorji, žal, ne zmoremo. Zato smo k sodelovanju povabili bivša učenca Grego in Kajo. Koncept scenarija je tako čez poletje zrasel na papirju, nato je bilo potrebno ideje spraviti še v pravo obliko in na oder. Zavihali smo rokave in začeli z delom.

Na prireditvi 28. septembra je sodelovalo kar 66 otrok in nekaj nas odraslih, ki smo se s ponosom spoprijeli z vlogo. Uživali smo! Ni bilo preprosto in ni bilo enostavno, a splačalo se je. Na odru smo bili eno, drug za drugega, odgovorni zase in za druge. Spletle so se prav posebne vezi, vezi prijateljstva in zaščite. In prihod devetošolcev s prvošolci ni bil le simboličen, temveč je otrokom pomenil veliko več. V zaodrju je bilo to tudi začutiti.

Mogoče bo ravno kdo zaradi te izkušnje zabredel v gledališke vode in bo čez leta dejal: »Gledališče sem prvič začutil v osnovni šoli, ko je šola praznovala 90 let.« To bi bilo lepo.

Prireditev je bila res nekaj posebnega. Požela je mnogo pohval in pozitivne kritike. A brez pomoči, sodelovanja in dobrodelnosti posameznikov, ki so sodelovali na odru, v zaodrju ali kakorkoli drugače, nam ne bi uspelo.

In zdaj vem, da so okoli nas še dobri ljudje, ljudje, ki sejejo znanje in ga delijo, ljudje, ki gradijo zaupanje in ljudje, ki rastejo z dejanji. Hvala vsem sodelujočim.

Polonca Bivšek

Fotografije: Stojan Brezočnik, Aleksander Praper in Uroš Grabner



Otroci generacije 2010 zasadili svoje drevo

OTROCI GENERACIJE 2010 ZASADILI SVOJE DREVO



V MESECU NOVEMBRU, KO SE NARAVA PRIPRAVLJA NA POČITEK IN ZIMO, KO LISTAVCI ŽE ODVRŽEJO SVOJE PISANE LISTKE, SMO MI, PRVOŠOLČKI, SKUPAJ S PREDSTAVNIKI OBČINE MEŽICA POSADILI SVOJE GENERACIJSKO DREVO. ZELO SMO PONOSNI, DA SMO ŽE TRETJA GENERACIJA, KI BO IMELA SVOJE DREVO. TO JE DIVJI KOSTANJ IN ZDI SE, DA JE RAVNO PRAVO ZA NAS, ŽIVAHNE PRVOŠOLČKE. VSI POZNAJO TO DREVO, ŠE BOLJ PA NJEGOVE PRIVLAČNE PLODOVE, SVETLEČE, RJAVE KOSTANJE. VEMO, DA JIH NE MOREMO SPEČI IN POJESTI, SE PA DA IZ NJIH MARIŠKAJ USTVARITI.

UPAMO, DA BO NAŠE DREVO ZRASLO VISOKO V NEBO, DA BO DEBLO DEBELO, DA BO KROŠNJA KOŠATA. NESTRPNO PA BOMO ČAKALI, DA BODO NA NJEM PRVI DIVJI KOSTANJČKI.

PA ŠE TO! TUDI VI GA OPAZUJTE, A SAMO Z OČMI, KER BOMO ZELO ŽALOSTNI, ČE BODO VEJE POLOMLJENE IN KOSTANJI NA NJEM NE BODO IMELI PRILOŽNOSTI, DA NAS RAZVESELIJO.

NATAŠA LIPOVNIK



BIBARIJE – glasbene igre



**TA JE REKEL: »PIJMO!«
TA JE REKEL: »JEJMO!«
TA JE REKEL: »KJE BOMO PA VZELI?«
TA JE REKEL: »V MAMINI SKRINJICI.«
TA PA JE REKEL: »JAZ BOM PA MAMI VSE POVEDAL!«
PA SO GA: ŠLIK, ŠLIK, ŠLIK PO RITI NASEKALI.**

Bibarije so za otroka celostna doživetja, saj je v njih združena govorna, glasbena in gibalna vzgoja. Običajno se izvajajo v intimnem vzdušju, ko otrok sedi v naročju tistega, ki se z njim igra. Do drugega leta je v bibarijah aktivnejši predvsem odrasel, ki se igra z enim otrokom, skupinico otrok ali z vsemi otroki.

ŠLEKAPACI v vrtcu Mežica

In kdo smo »Šlekapaci«?

Mladi nadobudni folkloristi, ki radi plešemo, se igramo, pojemo, izrekamo zbadljivke, šaljivke in izštevanke ter tako negujemo ljudsko izročilo. Letos nas je kar 21 in ponosni smo, saj smo že dvakrat plesali na odru Narodnega doma. Vsakih 14 dni se zberemo v vrtcu in čas našega druženja kar prehitro mine.

Kaj nam je všeč?

Eva: »Ko se kaj naučimo!«

Rok: »Ko radi plešemo, pa si klobuke potalamo!«

Lejla: »Ko smo Trnjulčico plesali, pa si klobuke podajamo, pa plešemo!«

Teja: »Da sta špilava Blaž pa Tomaž.«

Maša: »Ko fajn plešemo, pa se zabavamo in smejimo!«

Javor: »Ko smo dobli tako vejko darilo v Narodnem domu!«

Emin: »Da vsi radi 'mamo folkloro!«

In res jo imamo vsi radi!

Šlekapaci z Evo in Romano

**BOŽA, BOŽA MAČJA TAČKA,
S KLJUNOM KLJUVA MALA RAČKA,
MAČJI KREPELJ ŠPIKA ŠPIK
PRASKA, GREBE ŠLIK, ŠLIK, ŠLIK.**

Po večkratnem ponavljanju istih bibarij postane otrok vedno bolj miselno in plesno-gibalno aktiven. Ob izvajanju prstnih iger otrok doživlja občutek varnosti, ugodja in premaguje različne strahove. Najdemo jih v našem ljudskem izročilu, ustvarjajo jih lahko glasbeniki, pesniki, starši, vzgojitelji, drugi odrasli pa tudi otroci sami. Pri otrocih so zelo priljubljene in želijo jih kar naprej ponavljati. Zaradi bogatih izkušenj, ki jih otrokom nudijo bibarije, so nepogrešljiv del vzgojnega dela v prvem starostnem obdobju pa tudi kasneje.

Vzgojiteljica **Mojca Šimenc**

Velik HVALA vsem, ki nam pomagate in nas podpirate.

Obljubimo vam, da vas bomo še naprej razveseljevali z razigranimi nastopi.



**ŠLEKAPAC, ŠLEKAPAC,
Š'TK SE KORENE LUPI, Š'TK PA REPA RIBA!**

DRUŽENJE Z OTROKI vrtca Krojaček Hlaček

Pravo veselje je veselje v druženju.

(Pismo talcu, Exupery)

Veselje v druženju otrok in odraslih, veselje v navezovanju novih stikov, skupnemu igranju ter prijateljskemu druženju. Vse to in še mnogo več so spoznali najstarejši otroci vrtca Mežica, ki obiskujejo oddelek na šoli, ko so nas obiskali prijatelji s Prevalj z vzgojiteljicami Jelko, Andrejo ter Marjetko. Zelo ponosni smo bili, ko so nam sporočili, da si nas želijo obiskati. Z otroki smo načrtovali, kako bi skupaj preživeli dopoldne. In ker se najrajši igramo, smo jih najprej povabili, da se skupaj igramo v naši igralnici. Navdušeni so bili nad našimi igračami, naši otroci pa so jih z veseljem delili. V knjižnici smo prisluhnili knjižničarki Klavdiji, ki nam je predstavila pravljico »Jure in Jaka«, ki govori o prijateljstvu med kosom in galebom. Skupaj smo se odpravili na sprehod po Mežici. Ponosno smo se fotografirali pred našo šolo, si ogledali staro trto z Lenta, Bargetovo vilo, stavbo občine, spomenik rudarjeve družine ter jim ponosno zapeli rudarjevo pesem in se od njih poslovili. Preživeli smo zelo prijeten, razigran in vesel dan. Nekatere prijatelje s Prevalj smo spoznali po imenu, si podali roke, se skupaj igrali, z nekaterimi pa smo se tudi samo opazovali ampak v prav vseh otroških očeh smo začutili veselje in radost. Nasmeh na ustih vseh otrok ter strokovnih delavk je povedal vse!

Vzgojiteljica Romana Šepul

MEDENI ZBORČEK iz vrtca Mežica

Že 10. leto zapored otroci v večini slovenskih šol in vrtcev tretji petek v novembru jedo »medeni zajtrk«. Tudi v vrtcu Mežica smo v sklopu Tradicionalnega slovenskega zajtrka zajtrkovali tako kot ostali otroci: ržen kruh, maslo, med in jabolko, vse skupaj pa smo poplaknili z lončkom mleka.

Pri nas v Mežici bi temu rekli »orngi broštik: ržen krah, putr, strd, japka, pa piskrc mleka«. Skozi vsa ta leta so se v našem vrtcu izvajali številni projekti in dejavnosti, ki so otroke na prijeten in igriv način seznanjali s pomenom čebel, čebelarstva, ohranjanja okolja in čebeljimi pridelki. Vse to še vedno počnemo, pri vsem tem pa sodelujemo tudi z mežiškimi čebelarji.

To leto je Čebelarstva zveza Slovenije medeni zajtrk nadgradila s pobudo, da ustvarijo najštevilčnejši pevski zbor, ki bo usklajen kot čebelja družina z vsem dobro poznano in priljubljeno pesem Čebelar ansambla Lojzeta Slaka. Tako smo se v petek, 18. novembra 2016, ob 10. uri pridružili kar 432 vrtcem, šolam in pevskih zborom po Sloveniji – zapeli smo ob istem času, a vsak na svoji lokaciji in se tako z 42.600 pevci potegovali za vpis v Guinnessovo knjigo rekordov kot najštevilčnejši pevski zbor. Našemu petju lahko prisluhnete na YouTube: Medeni zborček koroških čebel iz Vrtca Mežica

Milena Starc

Nasmeh je pogosto najbistvenejši. Z nasmehom smo poplačani. Z nasmehom smo nagrajeni. Nasmeh nas poživi.
(Pismo talcu, Exupery)



ČEBELAM NAJBOLJ PRIJAZNA OBČINA v letu 2016 je Mežica

Ob peti obletnici izbora čebelam najbolj prijazne občine je Čebelarstva zveza Slovenije med tremi finalisti podelila prvo mesto naši Občini Mežica. Postali smo najbolj prijazna občina do čebel.

V letošnjem letu je bilo za ta naziv prijavljenih sedemnajst občin. Drugo mesto je pripadlo Občini Črna na Koroškem in tretje mesto Mešni občini Ljubljana.

Toda vrnimo se k našemu prvemu mestu in vsebini, ki nam je ta naziv prinesla, saj je morala predlagateljica, tj. Čebelarstva družina Mežica, obrazložiti in utemeljiti, zakaj smo prijaviteli Občino Mežica na razpis. Vsebine za to priložnost ni bilo malo.

Občinski svet Občine Mežica je v začetku tega leta sprejel spremembe in dopolnitve Pravilnika s področja kmetijstva prav v vsebini vezani na čebelarstvo. S tem je prvič ustvaril pogoje, da so se lahko na razpis občinskih sredstev za kmetijstvo prijaviteli tudi čebelarji, ki imajo registrirane čebelnjake in so iz občine Mežica. Ukrepi pomoči se nanašajo na tehnično pomoč

in zdravljenje čebel. Takšen pristop lokalne pomoči pa motivira tudi majhna čebelarstva, da svoje čebelnjake registrirajo in čebelarje, da ne posegajo po zdravilih na črnem trgu. Pomoč na lokalnem območju je izjemnega pomena za ohranitev razpršenosti čebelnjakov in ohranjanje naše avtohtone čebele, kranjske sivke. Ker pa najbolj prijazen ne postaneš samo z delom preko enega leta, smo v utemeljitev navedli tudi nakup 45 čebeljih družin, ki jih je Občina Mežica kupila iz naslova naravnih nesreč. V čebelarstvu leta 2012/13, ko so mežiški čebelnjaki ostali skoraj prazni (zaradi varoje – čebeljega zajedavca) in je ta pomoč v naše čebelnjake vrnila življenje.

Tudi urejene Čebelarstva zbirke Mežica nismo pozabili omeniti in vloge mežiških čebelarjev pri povezovanju koroških čebelarjev, pa še na čebelarstvo obleko smo opomnili, s katero je na naslovni strani Slovenskega čebelarstva leta 1991 poziral Stanko Abraham.

S fotografijami smo predstavili naše cvetoče gredice in zelenice ter naše okoliške sadovnjake, katere vrednosti se vse premalo zavedamo. Ponosno smo dokumentirali prelepo urejene



okolice hiš in poslopij, kjer se vedno najdejo cvetovi za nežne in delavne čebele. V mozaiku uspešne predstavitve nismo pozabili čebelarskega krožka, učnega čebelnjaka in naše osnovne šole, ki že od samega začetka ustvarja pogoje za pridobivanje znanja iz čebelarjenja. Pohvalili pa smo tudi zasaditev drevesa generacije prvošolčkov. To so dela za prihodnost.

Z naslovom Čebelam najbolj prijazna občina smo okronali dejanja preteklih odločitev, dejanja ljubiteljev cvetja, narave in čebel. Dejanja posameznikov, ki verjamejo, da so čebele življenje, da morajo ostati v našem okolju ter jim s svojim delom in odločitvami to tudi omogočajo.

Hvala vsem za vsak vzgojen cvet, za vsako posajeno drevo, za vsak pisan vrt in hvala vsem, da so čebele med nami dobrodošle in čebelnjaki prijazno sprejeti.

Hvala tudi za dobronamerne občinske odločitve, hvala za podporo ČD Mežica in hvala vsem posameznikom, ki ste z razumevanjem sprejemali naše predloge, da so dobili živo uporabno vsebino.

Naslov najbolj prijazne občine čebelam pa pred nas postavlja nov izziv, nove možnosti in nove priložnosti. A o tem naslednjič.

Vse lepo v letu, ki prihaja. Naj medi.

Ema Žagar

predsednica Komisije za kmetijstvo in članica UO ČD Mežica



Evropski teden zmanjševanja odpadkov je akcija, katere cilj je okoljsko ozaveščanje in spodbujanje k sodelovanju pri zmanjševanju količine odpadkov. Od leta 2009 jo organizira Evropska komisija s podporo programa Life+.

Letos je ta teden potekal med 19. in 27. novembrom, s poudarkom na zmanjševanju odpadne embalaže.

V Evropski uniji se, poleg učinkovitega zbiranja in ločevanja komunalnih odpadkov, vedno bolj poudarja preprečevanje nastajanja odpadkov. V Sloveniji smo glede tega šele v začetni fazi, saj so nujne spremembe tako pri izdelavi izdelkov kot tudi pri okoljski ozaveščenosti prebivalstva. Že v samem gospodinjstvu se namreč lahko zmanjša količina odpadkov z izbiranjem izdelkov za večkratno uporabo, brez nepotrebne ali vsaj s povratno embalažo, dolgo življenjsko dobo in podobno. Prav tako pa je pomembno, da se zavedamo, da odpadki nastajajo ob vsaki naši dejavnosti, povsod, kjer smo: doma, v šoli, v podjetju.

Po izračunih Evropske komisije vsak Evropejec letno zavrže v povprečju 156,92 kilograma odpadne embalaže, od katere se je številni mogoče izogniti. To količino je treba zmanjšati!

V Sloveniji je po podatkih Statističnega urada RS lani nastalo 275.259 ton odpadne embalaže, kar predstavlja 30 odstotkov vseh komunalnih odpadkov.

Se sploh še kdo spomni časov, ko so v trgovinah hrano prodajali »na kilo«, ko smo na tržnici sadje in zelenjavo dobili v škrnicelj in so bile plenice še pralne? Današnja potrošniška družba ima velik problem in ta problem je odpadna embalaža. To je povezano z načinom proizvodnje, ker se za pakiranje izdelkov velikokrat uporabi več embalaže, kot je potrebno, po drugi strani pa smo krivi tudi potrošniki sami, saj vsak dan ustvarimo veliko odpadne embalaže. Zato sledimo načelu MANJ EMBALAŽE!

5 predlogov, kako zmanjšati uporabo embalaže:

1. Pijmo vodo iz pipe.
2. Uporabljajmo vrečke za večkratno uporabo.
3. Ponovno uporabimo še uporabno embalažo.
4. Obroke pripravljajmo s čim manj oziroma z nič odpadki.
5. Razmišljamo o embalaži že pri nakupu.

Komunala Mežica,
direktor **Ambrož Blatnik**

14. Barbarin sejem



OBČINA MEŽICA 4. DECEMBRA PRAZNUJE. TAKRAT NAMREČ GODUJE SV. BARBARA – ZAVETNICA RUDARJEV. ŽE V PRETEKLOSTI SO MEŽIŠKI RUDARJI TA DAN SLAVILI KOT SVOJ STANOVSKI PRAZNIK. ODKAR PA JE RUDNIK ZAPRT, ZA PRIMERNO POČASTITEV TEGA DNE SKRBI OBČINA MEŽICA V SODELOVANJU Z NEKATERIMI KRAJEVNIMI DRUŠTVI.

Poleg občinske proslave s podelitvijo občinskih priznanj je v kraju tudi letos potekal Barbarin sejem. Turistično društvo Mežica, Občina Mežica in Komunala Mežica tega prirejamo v spomin na rudarsko zgodovino našega kraja in v počastitev sv. Barbare. Barbarin sejem je bil letos že 14. zapored in kot je že tradicionalno, smo ga tudi tokrat pripravili prvo soboto v mesecu decembru, to je bilo 3. 12. 2016. Na sejmu je sodelovalo preko 30 ponudnikov, ki so poskrbeli, da je bila obiskovalcem na voljo pisana paleta najrazličnejših izdelkov domače obrti, in sicer adventno okrasje, različni ročni izdelki, nakit, pletenine, kulinarčne dobrote in medeni izdelki.

Barbarin sejem smo ponovno popestrili s kulturnim programom. Veseli smo, da so se našemu povabilu odzvali člani Turističnega društva RUARDI iz

Zagorja ob Savi, s katerimi TD Mežica sodeluje v okviru Združenja RUDA – Združenja za ohranjanje rudarske dediščine Slovenije. TD RUARDI nam je predstavilo odlično rudarsko igro *Metanje kulma u hunt*, v kateri so se pomerile 4 ekipe. Kot vsako leto se nam je tudi tokrat pridružil moški pevski zbor Mežiški knapi, katerega člani ohranjajo rudarsko pesem in kulturno dediščino s področja zborovskega petja, za plesno vzdušje pa so poskrbeli člani folklornega društva Pušlc. V okviru kulturnega programa smo ponovno izvedli skok čez kožo, star običaj sprejemanja novincev v rudarski stan. Častni skok čez kožo je opravil g. Janez Lipec – podpredsednik TD Ruardi iz Zagorja ob Savi.

14. Barbarin sejem ne bi bil dobro opravljen brez številnih posameznikov, ki so nam prijazno priskočili na pomoč. Za so-

delovanje pri organizaciji prireditve se najlepše zahvaljujemo vsem zaposlenim na Občini Mežica ter Komunali Mežica. Za sooblikovanje kulturnega programa iskrena hvala KD MPZ Mežiški knapi, ki vsako leto poživi sejem z rudarsko pesmijo, ter članom folklornega društva Puušlc. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri skoku čez kožo in simbolično skočili med rudarske vrste. Hvala našim gostom iz Zagorja ob Savi (TD Ruardi) za predstavitev rudarske igre *Metanje kulma u hunt* ter vsem sodelujočim ekipam. Nadalje naj se zahvalimo Papirnici Ostržek, Gostilni Polena, Miranu Žlebniku za fotografiranje, Darku Orlaču in DJ Borisu za ozvočenje in glasbeno podlago. Ne nazadnje pa ISKRENA HVALA vsem obiskovalcem in ponudnikom sejma, ki ste s svojo prisotnostjo popestrili prireditev.

Vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k projektu 14. Barbarin sejem, še enkrat iskrena hvala in SREČNO!

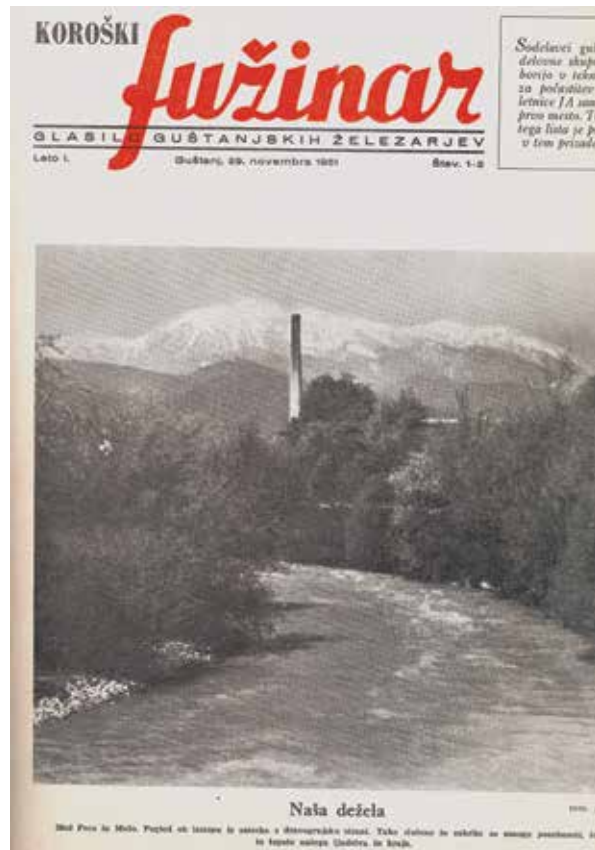
Darja Komar
Avtor fotografij **Miran Žlebnik**

KOROŠKI ČASOPISI v digitalni obliki

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika že od leta 2005 izvajamo digitalizacijo dragocenega rokopisnega, slikovnega in drugega gradiva. Digitalizacijo vsako leto financira Ministrstvo za kulturo v okviru območnih nalog, ki jih kot osrednja območna knjižnica izvajamo za Koroško. Že v letu 2015 nam je uspelo digitalizirati vse letnike Koroškega in Informativnega fužinarja ter časopisa Metal, letos pa časopis Viharnik in Obvestila ter prvo polovico Slovenske-

ga vestnika (1946-1969). V prejšnjih letih pa še veliko številno slikovnega, rokopisnega in drugega gradiva. Do sedaj imamo skupaj predvsem na spletni strani dLib-a (naši spletni strani in portalu Kamra) objavljenih že več kot 3.000 dokumentov, kar pa pomeni več kot 50.000 strani. Zadovoljni smo iz več razlogov: zaradi naših uporabnikov, ki lahko neomejeno (preko svetovnega spleta) dostopajo do vseh teh virov informacij, hkrati je originalno gradivo na

tak način tudi zaščiteno, naš digitalni arhiv je bogatejši in informativnejši v knjižnici je olajšano iskanje in posredovanje zahtevnejših informacij. V začetku smo se lotili arto-teke, dopolnjevali digitalno zbirko z dragocenim fotograf-skim gradivom, razglednicami in rokopisi, v zadnjih letih smo se osredotočili na koroške časopise. Kot je znano, na Koroškem nimamo in nismo imeli regionalnega časopisa, ki bi beležil dogajanje na Koroškem. Je pa



izhajalo več časopisov, ki so prerasli okvire svojega nastanka oz. namena in zato smo se odločili, da vse te časopise postopoma spravimo v digitalno obliko.

Za oba Fužinarja vemo, da sta poleg pisanja o delovanju Železarne Ravne prikazovala tudi preteklost koroških krajev in industrije, pa narodne običaje, kronike župnij, društev ... Strokovnjaki so posegali po številnih področjih raziskovanja.

Kljub kasnejši množični produkciji drugega tiska (ki pa je večinoma prenehal izhajati že po nekaj letih) je bil Koroški fužinar še vedno prostor za zmeraj nove teme na področju etnologije, zgodovine, sociologije, zgodovine in leposlovja. Kasneje (1964) se je izhajanju Koroškega fužinarja pridružil še Informativni fužinar, ki je prevzel vlogo informiranja delavcev v zvezi z železarno, delovnimi organizacijami, dogajanju znotraj fabrike, življenjem in prostim časom delavcev, športom ... Nadalje se mu je, po prestrukturiranju železarne, pridružil še časopis Metal.

V letošnjem letu smo se skupaj z drugimi knjižnicami na našem območju (Dravograd, Radlje in Slovenj Gradec) in v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec med drugim odločili za projekt digitalizacije časopisa Viharnik, ki je tudi v celoti dosegljiv na portalu dLib (digitalna knjižnica Slovenije) in tudi kot arhivski izvod v naši knjižnici. To je časopis, ki je začel izhajati kot glasilo Obvestila Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec leta 1968. Pet let kasneje se je časopis zaradi združitve dveh podjetij preimenoval v Viharnik in izhaja še danes. Vsebinsko Viharnik ves čas spremlja tako dogajanja v podjetju Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec kot tudi na koroškem podeželju, socialno problematiko, kulturne dogodke v delovnem okolju, kjer so živeli in živijo naši delavci in kmetje. Vsebinsko je ves čas oblikovana tako, da je vedno zanimiva tudi za bralce, ki niso neposredno povezani z gozdarstvom in kmetijstvom.

Članki in prispevki se v veliki meri nanašajo na področje Mislinjske, Dravske in delno tudi Mežiške doline. Ukvarja se s področji, s katerimi se drugi koroški časopisi ne, zato vsebuje koristne informacije za naše uporabnike v celotni Koroški krajini in tudi širše. V njem se predstavljajo številne zanimive osebnosti, kar dobro služi tudi

kot podlaga za oblikovanje gesel znanih osebnosti Koroške za naš KBL (Koroški biografski leksikon v spletni obliki).

Vsi časopisi so sedaj dosegljivi tudi na dLib-u (Digitalna knjižnica Slovenija) na spletnem naslovu: <http://www.dlib.si/>.

Kako časopis poiščete? V zgoraj omenjeni brskalnik vtipkate naslov časopisa, ki ga želite, potem izberete leto, številko in stran, ki si jo lahko po želji tudi natisnete. Zaradi optične prepoznavne besedila je možno iskanje zelenih besed tudi po celotni vsebini. Predvsem to velja za novejša številka, kjer je že boljši tisk. Vse dodatne informacije lahko dobite v domoznanskem oddelku Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika na Ravnah.

V obliki zaključenih zgodb pa je gradivo dosegljivo tudi na portalu Kamra: <http://www.kamra.si/sl/>.

Vabljeni k čim večjem obisku.

Simona Šuler Pandev,
univ. dipl. soc., bibliotekarska specialistka

**Kje ste, snežinke rahle in sanjave,
da posrebite slavnostno drevo
in sporočite praznične pozdrave,
prijatelj, novo leto je prišlo.**

**In naj prijazni novi čas prinese
vse, kar je staro leto zamudilo,
ljubezen, srečo, zdravje in veselje,
to moje novoletno je voščilo.**

(Svetlana Makarovič)

OB ODHAJAJOČEM LETU SE VSEM
KRAJANOM ZAHVALJUJEMO ZA OBISK,
ČLANICAMA SVETA KOK METKI LAMPREHT IN
DRAGI MORI ZA TVORNO SODELOVANJE IN
ŽUPANU DUŠANU KREBLU ZA PODPORO IN
BUDNO SPREMLJANJE NAŠEGA DELA. NAJ
TUDI V LETU 2017 TAKO OSTANE.

Srečno, 2017!

Kolektiv Koroške osrednje knjižnice
dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

PECA

... KOT ALENČICA JE LEPA, AL' ZELENA JE AL' BELA, VEDNO JE PRIVLAČNA, TUDI KRALJ MATJAŽ O TEM RAZMIŠLJA ...



Peca je za Koroško kot Triglav za Slovenijo, saj mnogi Korošci še niso dosegli vrha Pece, Slovenci pa ne vrha Triglava.

Lepote naših gora opevajo mnogi poeti, eden od njih je tudi Mežičan Jože Libnik. Njegova pesem Na Peco bi šel je po mojem mnenju tako lepa in čustvena kot Prešernova Zdravljica. Pa ljudska Jaz sem en frišn jager, zgodaj vstanem, pa gr na Peco grem ... Tudi jaz sem jager že 38 let, poznane so mi lepote in tudi pasti, ki jih skriva gora. Po Peci hodim tudi v vlogi varuha narave – sem član gorske straže pri PZS. Največkrat pa sem v pastirski vlogi. Redim 100 komadov ovac in čez poletje jih pasem na Peci že več kot 30 let.

Pred 34 leti sem prevzel oskrbnitvo kapelice sv. Cirila in Metoda.

KAPELICA SVETEGA CIRILA IN METODA NA PECI

Pred štirimi leti sem se udeležil vseslovenskega srečanja ob počastitvi 1150-letnice prihoda svetih bratov v Mursko Soboto, kjer sta se ustavila za nekaj dni, ko sta potovala v Rim. Murskosoboški škof, g.

Štumf, je dal pobudo, da bi se srečanja udeležili ključarji in oskrbniki vseh cerkva in kapelic sv. Cirila in Metoda v Sloveniji in bi s seboj prinesli fotografije le-teh.

Vesel sem, da sem se kot oskrbnik kapelice na Peci udeležil te slovesnosti. Pred sveto mašo smo se zbrali pred vhodom v baziliko v špalir ter držali pred seboj vsak sliko svoje cerkve oziroma kapelice. Navzoči so bili skoraj vsi slovenski škofje ter mnogo duhovnikov. Ko je prišel gospod Štumf do mene, mu je zastal korak, pogledal me je in dejal: »To je pa kakor v raj!«

Da ta kapelica stoji prav v našem planinskem raj, gre zasluga pokojnemu župniku v Mežici Antonu Bošteletu. Bil je velik ljubitelj gora, pisal je tudi pesmi, predvsem o gorah. Bil je glavni organizator gradnje kapelice leta 1934.



v prejšnjem času ni imela določenega oskrbnika, zato je začela propadati. Spomnim se nazaj v leto 1982, ko je pokojni župnik g. Jože Lodrant med pridigo dejal, da je taka kapelica ravno toliko vredna kot kaka katedrala. Takrat sem se odločil, da bom po svojih najboljših močeh prevzel skrb zanjo. Ko sva po maši ostala nekaj časa sama v kapelici, sva tiho opazovala polomljena okna viseč strop, luknjo v zidu nad vrati ... Takrat sem se ponudil za oskrbnika.

Od takrat je minilo že 34 let in beseda škofa Štumfa mi je pogosto prihajala v misli. Skoraj vedno, ko sem na Peci, grem zmolit Očenaš in pozvonit. Tisti, ki slišijo, vedo, kdo je na gori, saj grem vsaj enkrat na teden, da vidim svojo čredo ovac. Vsako leto na god sv. Cirila in Metoda, prvo soboto v mesecu juliju, se zberemo njuni častilci. Letos je bila drugega julija maša za pokojnega Gregorja Miklavca, ki se je smrtno ponesrečil v Raduhi, in za vse preminule v gorah. Tako so prišli tudi člani GRS Koroška, katere član je bil Gregor, sodelavci P.P. Slovenske Konjice, sorodniki in prijatelji. Vsak udeleženec je po maši prejel spominsko fotografijo in kos kruha, ki ga je podarila pekarna Rednak iz Mežice.

Vsako leto prvo soboto v mesecu septembru je maša posvečena pokojnim članom pašne skupnosti Rišperg, za tem pa so vsi navzoči povabljeni na piknik k brunarici pašne skupnosti.

Oskrbnik ključar
Alojz Peršak,
p.d. Pušniku Lojz

ŠOLA ZDRAVJA



Zima se je počasi poslavljalja iz našega prelepega gorskega kraja pod mogočno goro Peco. Končno smo dočakali prvi pomladni dan in s tem težko pričakovane vadbe »Sole zdravja«. Začeli smo tako, da nas je gospa Vida Potočnik na terapevtski skupini seznanila s programom, oziroma vajami, katerih se je pogosto udeleževala že v Piranu.

Navdušila nas je in na prvi pomladni dan smo se zbrale v naravi, na našem travniku v gozdu, kjer so nas pričakale gospe iz Dravograda. Prijazno so nam prve tri dni ponudile pomoč in nas seznanile z vajami.

Pet udeleženk naše skupine se je odločilo, da bodo vodile vadbo, vsak teden ena, in to izvajajo zelo strokovno, strpno in odgovorno. Spoštujem jih, ker njihovo delo res ni lahko, saj je potrebno vseh 1000 gibov spremljati s štejetjem in opozorili na pravilno dihanje.

Skupina se je v teh mesecih zelo razširila. Tudi dva moška sta zbrala pogum in se nam pridružila. Vadbo jemljemo zelo resno in večina udeležencev redno prihaja na naš travnik že zjutraj ob 7:30, tudi, če je zunaj hud mraz in piha veter.

Med nami je čutiti povezanost, krepijo se prijetni medsebojni odnosi, izmenjujemo si mnenja, koristne nasvete, predvsem pa smo vsi pozitivni in veseli.

Ponedeljkova jutra so obogatena s kavo in čajem v prijetnem prostoru. Sedaj, v hladnih dneh, nas Lojze pogreje s prijetnim ognjem v kamini. Tu potekajo tudi tedenski sestanki, kjer se seznanimo z novostmi v društvu in aktualnimi dogodki. Največ pa pomeni sproščen klepet, topel nasmeh in dobre želje. Naše starejše udeleženske si zaslužijo posebno spoštovanje, saj se zelo trudijo, vestno in zavzeto izvajajo vaje. Same pravijo, da je njihov trud poplačan, saj se dobro počutijo, okrepilo se je ravnotežje, manj je težav z bolečinami v sklepih in še in še ...

ŠOLA ZDRAVJA je krasna dejavnost, dostopna vsem. Bivanje na zraku, pravilno dihanje in krepitev vsake mišice v telesu – le kaj si lahko želimo več? Občutek, da nekaj naredimo za svoje zdravje – ČUDOVIČO.

Ob koncu pa še odlomek naše himne:

» Zavrti, poskoči, počepni, nasmej se tako in vedno bo v srcu našem toplo, toplo.«

In res je toplo ...

Milena Konečnik

Mežiške škarjice med zvenečimi evropskimi frizerskimi imeni

METOD TASIČ

udeleženec prestižnega frizerskega tekmovanja v Londonu

Alternative Hair Show, prestižna britanska frizerska prireditelja, že 34 let predstavlja frizerske mojstre z vsega sveta in jih spodbuja pri ustvarjanju novih in drznih kreacij, s katerimi navdušujejo občinstvo. To kreativno popotovanje je povežalo frizerske ekipe z enim skupnim ciljem: zbrati čim več sredstev za dobrodelni projekt za boj proti levkemiji.

Prireditelja je sestavljena iz kratkih, dihaljemajočih predstavitev, ki jih pripravljajo največja svetovna frizerska imena.

Del shova je International Visionary Award, v okviru katerega je letos nastopil tudi naše gore list, Metod Tasič, ki se je nanj uvrstil kot eden izmed finalistov natečaja z zgornjim imenom.

V Londonu je potoval, kot smo zanj vajeni – odlično priprav-

ljen, tako da so frizerske revije z navdušenjem pisale o njegovem nastopu.

Seveda se na prestižni frizerski prireditvi ni predstavljal sam, za njim je stala (in delno z njim tudi potovala) dobro usklajena ekipa: za make up je poskrbela Sabina Gatej, styling Sara Šrimpf, barvanje Sandra Polanšek, v vlogi modela pa se je predstavila Urška Suhadolnik Vovko.

Metod Tasič je o izjemnem dogodku povedal:

"Tekmovanje Visionary Awards se mi je vsekakor globoko vtisnilo v spomin. Predvsem mi je bilo v veselje druženje s frizerji iz različnih držav in pri tem izmenjevanje izkušenj. Dejansko se občuti pozitivna energija, ki je bila vseprisotna. Priprave na tekmovanje so se začele nemudoma, ko sem izvedel, da sem v finalu. Najprej sem moral izbrati model in styling ter tudi

stil ličenja. V Londonu smo šli izjemno pripravljeno, kar se je, vsaj upam, odražalo v celostni podobi modela. Rad bi omenil, da me je navdušil pozitiven duh med finalistami – vsi smo delovali kot ena velika družina brez pridiha nevoščljivosti, ki ga vse prevečkrat zaslediš pri nas. V zaodrju so do mene prihajali številni frizerji, med njimi tudi nekatera izmed najbolj priznanih imen v svetu frizerstva, ki so pohvalili celostno podobo modela in perfekcionizem v striženju. Take pohvale mi seveda ogromno pomenijo. Po tekmovanju sem tudi že začel razmišljati o naslednjih izzivih in prihodnjih priložnostih, za katere verjamem, da jih je sodelovanje na Visionary Awards tudi spodbudilo."

METODU IN EKIPU ISKRENE ČESTITKE TUDI V IMENU UREDNIŠKEGA ODBORA ŠUMCA.

Jerneja Vertačnik



Mežičarji od tu in tam

Je storilec pustil kakšno sled? Je kaj za nohti, las na rami, kakšen je bil zadnji obrok? Se je zgodil umor ali nesreča? Zadnje čase, ko se na mnogih TV programih vrtijo filmi s kriminalistično vsebino, smo postali vsi po malem detektivi – in smo silno ponosni, če še pred koncem pogruntamo, kdo je zlikovec in kaj se je v resnici zgodilo.

Kako pa vse to poteka v resničnem življenju, nam bo pojasnila **MONIKA (Brumen) ČOLNIK**, specialistka in izvedenka sodne medicine, zaposlena na Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

(Uradno Monika, zame in za Mežičarje pa Monca – zato naj mi bo oproščeno, če se bom kdaj zmotila in jo imenovala »po mežiško«.)

Prvo, kar je bilo treba v najinem pogovoru pojasniti, je bilo razlikovanje delovnega področja patologa in specialista sodne medicine – oba najprej končata študij medicine, ki mu sledi še nekajletna specializacija, ljudje pa njuno delo vse prepogosto mečejo v isti koš.

Torej: **patolog** se ukvarja predvsem s pregledom odvzetih tkiv. Ugotavlja tako spremembe, ki so nastale v organih in tkivih, kot stadij bolezni in prognozo njenega razvoja. Opravlja tudi avtopsije (obdukcije) tistih bolnikov, ki so umrli v bolnišnici (kasneje kot v prvih 24 urah).

DELO SPECIALISTA SODNE MEDICINE PA OBSEGA:

- **AMBULANTNO:**
 - odvzem tekočin za določanje DNK (ugotavljanje očetovstva),
 - odvzem tekočin za ugotavljanje prisotnosti alkohola, mamil, toksinov (strupov) ali psihoaktivnih zdravil pri udeležencih v prometnih nesrečah ali kaznivih dejanjih,
 - pregled poškodovancev in izdaja poročila o njihovih poškodbah;
- **OBDUKCIJE:**
 - klinična (če pacient v bolnišnici umre prej kot v 24 urah po

- sprejemu ali operaciji ...),
- sanitarna (odredi jo lečeči zdravnik, da se ugotovi vzrok smrti),
- sodna (po odredbi sodišča v primerih kaznivih dejanj, prometnih nesreč, umorov, ob najdbi trupla v sumljivih okoliščinah ...);
- Vsi zapisniki obdukcij se arhivirajo za najmanj 10 let, da se ob morebitnih novo odkritih dejstvih lahko ponovno pregledajo. Zgodilo se je že tudi, da so ustavili kremacijo, ker je bilo treba na zahtevo sodišča preveriti še kakšno podrobnost.
- **IDENTIFIKACIJE trupel** (po zobeh, laseh ...);
- **izvajanje MRLIŠKIH OGLEDOV** na domu (v občinah, s katerimi ima Inštitut pogodbo);

- **DELO NA TERENU**, ko je v času dežurstva s policijo ali preiskovalnim sodnikom treba na licu mesta opraviti prvi ogled trupla. V sumljivih primerih smrti jih kličejo tudi na bolj oddaljene lokacije.
- Občasno vedno redkeje, pa na Inštitutu (na posebno željo svojcev) umrlega tudi **BALZAMIRAJO** ali naredijo njegovo **POSMRTNO MASKO**.

Specialisti sodne medicine niso podaljšek niti policije niti sodišča. Samostojni so, delajo po naročilu, naredijo zapisnik oz. ekspertizo in potem, če je treba, pričajo na sodišču. Seveda pa z vsemi prej naštetimi sodelujejo, usklajujejo svoje delo in se pogosto tudi skupaj izobražujejo za specifične teme.





No, zdaj, ko smo razjasnili delovna področja, se lahko vrnemo k najinemu pogovoru. Kako je Monika pristala v tako nenavadnem poklicu, ki se bi mu na daleč izognil prenekateri pripadnik »močnejšega spola«? Že v osnovni šoli je redno spremljala nemško serijo *XY nerešeno* – starši namreč niso vedeli, da razreševanje kriminalnih zgodb na TV ponavljajo tudi dopoldne – zvečer ji takih ogledov zaradi tematike, neprimerne za otroka, niso dovolili! In ob vsaki oddaji je tuhtala, kako bi lahko tudi ona razreševala nejasne primere – in se obenem učila prvih korakov svojega bodočega poklica. Po srednji šoli je bila pot jasna. Medicinska fakulteta (saj se ji je sama kriminalistika zdela preveč pusta, ponujala je premalo raziskovanja), potem usmeritev v sodno medicino. Od prvega službenega dne pa vse do danes je zaposlena na Inštitutu za sodno medicino. Trideset let dela bo obeležila prav v letošnjem decembru. In nikoli ji ni bilo žal, čeprav so bili začetki težki. Ne, ker bi ji bilo težko delati s trupli, ampak

predvsem zato, ker je bilo pred tridesetimi leti nepojmljivo, da bi se takega dela lotila ženska. A če je človek odločen in vztrajen, uspe. In tako je bila Monika prva ženska v dotlej neosvojljivi, povsem moški trdnjavi. Pa so se dvomi vanjo kaj kmalu razblinili, saj jim je (bila) enakovredna sodelavka na vseh področjih, tudi tistih najbolj umazanih, krutih in neobičajnih.

Sodeluje pa ne samo s svojimi službenimi kolegi, specialisti sodne medicine, delo jo povezuje s policisti, kriminalisti, preiskovalnimi sodniki, ne pozabi pa omeniti tudi tistih, ki v inštitutskih laboratorijih opravljajo različne laboratorijske preiskave.

Specialisti sodne medicine morajo na terenu uporabljati seveda vsa mogoča zaščitna sredstva, prav kakor jih vidimo v filmih – po eni strani, da zaščitijo mesto nesreče ali kriminalnega dejanja, po drugi strani, da zaščitijo sebe. Včasih morajo brskati po smeteh, ugotavljati orodje/orožje, s katerim je bilo dejanje storjeno, kot, pod katerim je bila izstreljena smrtonosna krogla, pa katere vrste krogla je sploh bila; kakšne oblike je bil nož, je bilo davljenje izvedeno s pripomočkom (kakšnim, katerim) ali golimi rokami, je smrt posledica nesreče ali kriminalnega dejanja; je poškodba nastala pred smrtjo, za časa smrti ali po njej. Že na terenu je treba zaščititi npr. žrtvine roke, da se ne bi izgubil kakšen delček izpod nohtov. Truplo je treba čim manj premikati in obračati, saj že položaj sam izkušenim strokovnjakom marsikaj pove (in pogosto ovrže trditve

udeležencev). Paziti je treba, da nihče od prisotnih ne potaca morebitnih sledi – da se, skratka, zajame in zabeleži ogromno podatkov že na terenu.

Zato ni čudno, da je poleg vseh tehničnih pripomočkov, ki jih imajo na razpolago, poleg doslednosti in natančnosti pri odkrivanju in beleženju vsega opaženega, za preiskovalce nujno uporabljati tudi vse svoje zaznave. Skoraj fotografski spomin za točno situacijo pri prometni nesreči ali sumljivi smrti, zaznava barv, predmetov na mestu in v okolici; nelogičen položaj trupla ali okončin glede na opisano dogajanje prič, specifičen vonj.

Še posebej razviti vonj lahko pomaga tudi pri lastni zaščiti – pri raztelesanju zastrupljenca lahko npr iz trupla hlapijo snovi, ki vplivajo tudi na preiskovalce. Če ob omotici in glavobolu ne pomislijo na cianid, če ne zavohajo grenkega vonja po mandljih, se lahko tudi zanje slabo konča.

Monca ima srečo, da je njen vonj zelo razvit. Ob tem omeni še paradoks, da ji nobena stvar v zvezi s trupli, ki morda že razpadajo, ali njihovimi izločki, ne predstavlja problema, jo pa zelo motijo eventualne neprijetne vonjave v domačem okolju.

Razvit vonj, zmožnost natančnega zaznavanja in dobro opazovanje ter spomin za podrobnosti so danosti, ki jih nima vsak, so pa za dobro delo nujne. Posamezni primeri se med seboj tako razlikujejo, da jih ni mogoče obravnavati rutinsko, saj bi se kakšna pomembna malenkost spregledala. Dolgoletne izkušnje in strokovna podlaga omogočata le malo hitrejši postopek.



Potem, ko je truplo pripeljana na sodno medicino, sledi obdukcija. Pa tudi z njo se obravnava nenadne/ neobičajne smrti ne konča. Sledijo še natančne histološke (pregled tkiva in celic pod mikroskopom), toksikološke (ugotavljanje prisotnosti strupov, nekaterih zdravil idr.) ter biokemične preiskave.

Kako pa je z osebno prizadetostjo ob posledicah hudih kaznivih dejanj? Jo doma mučijo nočne more?

»Ne,« pravi sogovornica. »Tudi glede tega imam na srečo neko notranjo obrambo, ki me zavaruje. No, morda bi tisti okoli mene povedali, da sem tu in tam doma bolj sitna, sicer pa službe ne nosim domov.« Po dežurstvih je utrujenost precej hujša kot ob običajnih dneh, a tako, kot mora pri svojem delu izključiti vse drugo, da se popolnoma posveti trenutni zadolžitvi, tudi potem, ko delo konča, izključuje vse v zvezi z njim. Doma o tem enostavno ne razmišlja več. Je pa res, da takoj po službi potrebuje nekaj časa mir, da »preklopi« na vsakdanje dogajanje.

Pa vseeno, vztrajam, kakšna stvar se pa človeka vendarle dotakne. Ja, pravi po premisleku, če gre za nasilje nad otrokom, na primer, že ne moreš ostati ravnodušen. Pa sporočanje svojcem o smrti njihovega bližnjega je tudi težko. Še posebej, ko gre npr. za samomor brez poslovnega pisma, ki bi jim vsaj malo razložilo, zakaj je to storil. Takrat bi moral biti človek skorajda psiholog in psihiater, da bi jim s pravilnim pristopom vsaj malo olajšal težke trenutke. Je pa stvar popolnoma drugačna, ko se za vedno poslovi nekdo, ki ji je blizu. Takrat je dožemanje smrti bolj čustveno in takrat tudi notranja obramba popusti.

Glede na različna kriminalna dejanja so sodni medicinci seveda zavezani k molčečnosti. Ne reagirajo in ne odgovarjajo na vztrajna in vsiljiva vprašanja nekaterih novinarjev, zato jih še posebej motijo napletanja, ugibanja in izmišljotine, ki se v zvezi s kakšnim razpitim primerom pojavijo v medijih. Svoje izsledke po potrebi predstavijo le na sodišču – Monika je zaprisežena sodna izvedenka z licenco, kar pomeni pisanje ekspertiz (v zvezi z vsem najdenim, opaženim in pregledanim v zvezi s kaznivim dejanjem, v drugih primerih pa za preživele pripravi natančen opis načina poškodbe, teže posledic in stopnjo invalidnosti, na osnovi katere sodnik izreče kazen oziroma odmeri odškodnino) ter pričanje na sodišču.

Za tako posebno delo se je treba ves čas izobraževati, spremljati nova dognanja in izmenjevati izkušnje. V evropskem prostoru je tako kar

nekaj simpozijev, kjer se vse to dogaja. Alpe Adria Pannonia – dnevi sodnih medicincev so že eno od mest za pridobivanje novih znanj in srečanja s kolegi. Nekatera izobraževanja so izvedena za ves tim, ki pri preiskavi sodeluje (policisti, sodni medicinci, kriminalisti, policijski forenziki itd.), tudi mednarodna srečanja in sodelovanja niso redka. Ob koncu me je zanimalo še, kako bi opisala lastnosti, potrebne za človeka, ki opravlja njeno delo in to, kako se sprošča/s čim se ukvarja v prostem času. Hm, lastnosti – nekaj smo jih že našli: natančnost, potrpežljivost, izostreno zaznavanje, pa predanost svojemu delu, ko je preiskava izziv in ne težava. Vgrajeno je treba imeti močno zaščito in obrambo samega sebe, da zmoreš razmejiti službo od privatnega življenja.

Prosti čas pa si Monca napolni s sprehodi ter intenzivnejšo hojo (spet razmišlja o kužku, ki bi jo spremljal), branjem – tudi kriminalk, savno in igranjem na pianino.

Bi bili za zaključek primerne verzi perzijskega pesnika Omarja Hajama?

Takole pravi:
**Svet je šahovnica,
 dni in noči so polja,
 kjer usoda igra z ljudmi.
 Premika sem in tja jih in podre
 in v škatlo zvrstoma jih položi.**

Zakaj in kako so bili nekateri »v škatlo odloženi« prehitro in na neobičajen način, pa pomagajo pojasniti specialisti sodne medicine, dodajam

Ida Paradiž.

10. VESELI DECEMBER V MEŽICI

20.-31. DECEMBER

PRED ND MEŽICA

WWW.DECEMBERVMEZICI.SI

FAUŠDUR

ŽIVE JASLICE

**KINGSTON +
STAND BY**

TABU + DRUGO DUGME

TANJA ŽAGAR

**DAVOR RADOLFI +
& RITMO LOCO**

POP DESIGN

SILVESTROVANJE

**PVANINSKI
ABUHI**

**BORIS
KOPITAR**

NOGOMET

Nogometaši Akumulatorja so zaključili tekmovanja v jesenskem delu in bodo nadaljevali v spomladanskem delu. Trenutna lestvica v 1. članski ligi MNZ Maribor, kjer v tej sezoni tekmujejo nogometaši Mežice, je sledeča:

	Klub	Tekem	Zmag	Neodl.	Porazov	Goli	Točke
1.	Pohorje	14	11	1	2	49:25	34
2.	Tehnotim Pesnica	13	11	0	2	41:12	33
3.	Asfalterstvo Brus Malečnik	13	8	1	4	23:12	25
4.	Radlje	13	6	4	3	21:18	22
5.	Paloma	14	6	2	6	18:22	20
6.	Marles hiše	14	5	4	5	28:22	19
7.	Peca	13	5	3	5	26:22	18
8.	Akumulator	12	5	2	5	28:25	17
9.	ŠD Marjeta na Dr. polju	12	4	5	3	26:25	17
10.	Cerkvenjak	14	4	4	6	18:29	16
11.	Radvanje	10	3	1	6	16:28	10
12.	Gostilna Lobnik Slivnica	13	2	4	7	21:38	10
13.	Duplek	13	1	6	6	17:28	9
14.	Energotim Miklavž	14	1	1	12	9:35	4

ODBOJKA MOŠKI

Ekipe TAB Mežica nastopa v 3. državni ligi vzhod in zaseda sredino (6. mesto) lestvice s štirimi zmagami in štirimi porazi.

	Ekipe	Točke	Tekme (Zm./Izg.)	Seti (Zm./Izg.)	Količnik
1.	Mislinja	22	7/1	23/4	5,750
2.	Radenci	19	7/1	22/8	2,750
3.	Slovenska Bistrica	18	6/2	20/9	2,222
4.	SIP Šempeter II	16	5/3	19/10	1,900
5.	Hoče II	16	5/3	17/9	1,889
6.	TAB Mežica	11	4/4	13/14	0,929
7.	Maribor II	11	4/4	13/14	0,929
8.	Fužinar II Sij Metal	10	3/5	13/18	0,722
9.	Črnuče ACH III	5	2/7	6/24	0,250
10.	Svolley Vuzenica	4	1/7	7/23	0,304
11.	Ljubljana volley II	3	1/8	6/26	0,231

V domači dvorani jih v tej sezoni čakajo še naslednji nasprotniki:

28.1.2017	ob 19:00	Fužinar II Sij Metal;
11.2.2017,	ob 19:00	Radenci,
18.2.2017	ob 19:00	SIP Šempeter II;
4.3.2017	ob 19:00	Mislinja,
25.3.2017	ob 19:00	Ljubljana volley II;
8.4.2017	ob 19:00	Svolley Vuzenica.

ODBOJKA ŽENSKE

Ženske ekipe Mežice, ki je v prejšnji sezoni zasedla končno tretje mesto v 3. državni ligi za ženske, v tej sezoni ne gre vse po načrtih in trenutno zasedajo 7. mesto v ligi.

	Ekipe	Točke	Tekme (Zm./Izg.)	Seti (Zm./Izg.)	Količnik
1.	KLŠ Ljubno	26	9/0	27/5	5,400
2.	Črna	21	7/1	21/5	4,200
3.	Turbina	20	7/2	23/9	2,556
4.	M.Sobota	16	5/3	18/9	2,000
5.	Formis	14	4/4	16/12	1,333
6.	Kema Puconci II	13	4/5	17/17	1,000
7.	Mežica	11	4/4	13/14	0,929
8.	Prevalje II	10	4/4	12/16	0,750
9.	Kostmann Sl.Gradec 2	4	1/7	6/21	0,286
10.	Svolley Radlje	2	1/8	3/26	0,115
11.	Murania Lendava	1	0/8	2/24	0,083

V domači dvorani jih v tej sezoni čakajo še naslednje nasprotnice:

28.1.2017	ob 17:00	Črna,
11.2.2017	ob 17:00	Svolley Radlje,
18.2.2017	ob 17:00	Formis,
25.3.2017	ob 17:00	Kema Puconci II,
15.4.2017	ob 17:00	Turbina.

Damir Ocepek

UREDNIŠKI ODBOR

župan
Dušan Krebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Damir Ocepek
Ida Paradiž



Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.550 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica
www.mezica.si

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

avtor fotografije na naslovnici
Miran Zlebnik

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.550 kosov